

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 27/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 10 de novembre del 2022

El dia 10 de novembre del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 134/2022, que és el següent:

Punt Únic: Preguntes al Govern amb resposta oral (segons llistat annex)

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero

M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sra. Maria Martisella González.

També hi són presents els M.I. Srs. Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 15.47h)

La Sra. síndica general:

Punt únic: Preguntes al Govern amb resposta oral.

Us recordo que, segons disposa l'article 131 del Reglament del Consell General, el temps total per a substanciar una pregunta, incloent també la rèplica i la duplica, no pot excedir de vuit minuts dividits en parts iguals i que finalitzada la resposta del membre del Govern, si el conseller general que formula la pregunta ho sol·licita, la síndica general li concedirà la paraula per un minut per repregunta per tal que pugui formular fins un màxim de quatre repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria.

La síndica general concedirà la paraula per un minut a la resta de consellers generals que ho demanin per tal que formulin fins a dues repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria. El membre del Govern disposarà per a la resposta del mateix temps.

Alhora, us informo que s'ha presentat una pregunta amb caràcter urgent admesa a tràmit ahir per la Sindicatura.

Procedirem, doncs, amb la primera pregunta.

Pregunta número 1. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada pel Molt Il·lustre Senyor Roger Padreny Carmona, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per escrit de data 9 de novembre del 2022, relativa al Pla de dimensionament i obsolescència 2022-2035 de la planta de valorització del Centre de Tractament de Residus d'Andorra, S.A.

Fou registrada amb el número 887 i s'ha publicat en el butlletí número 139/2022 del 9 de novembre.

Exposa la pregunta el senyor Roger Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

Vist que el contingut de la disposició addicional sota nom Pla de dimensionament i obsolescència 2022-2035 de la Llei 2/2022, del 20 de gener, per a l'adaptació de la societat pública Centre Tractament de Residus, S.A. com a instrument de gestió directa publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, BOPA, número 19/2022, del 9 de febrer del 2022, encomana al Govern que en el termini de nou mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, elabori un Pla de dimensionament i obsolescència 2022-2035 de la planta de valorització del Centre de Tractament de Residus d'Andorra en funció dels objectius i l'estratègia d'Andorra en matèria d'economia circular. Vist que fins a la data i hora d'entrada d'aquesta pregunta, el Govern d'Andorra no ha fet cap anunci oficial sobre la publicació del citat Pla de dimensionament i obsolescència 2022-2035, es demana quan preveu el Govern d'Andorra fer oficial la publicació del Pla de dimensionament i obsolescència 2022-2035 de la planta de valorització del Centre de Tractament de Residus d'Andorra, S.A.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Respon pel Govern, senyora Sílvia Calvó, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Em sobta senyor conseller aquesta pregunta urgent, perquè justament fa uns dies o en tot cas crec que no fa ni setmanes havíem estat parlant d'aquest pla i li havia comentat que hi estàvem treballant, que estàvem mirant com el connectàvem al Pla Nacional de Residus, perquè per terminis el Pla Nacional de Residus s'acabaria més tard que el termini marcat per la llei per a aquest pla. En tot cas, sí que hem volgut respectar els terminis. És un pla que vam encomanar els experts en la matèria, és a dir, a FEDA i a CTRASA. Ens el van entregar el 4 de novembre i ahir va passar per informació a Govern. Per tant, és un pla que s'ha elaborat i tancat d'acord amb els terminis establerts en la llei.

Vostè també em demana, doncs, quan podríem fer oficial la publicació. És veritat, doncs, que l'encomana no marcava l'obligació de publicar-ho al Butlletí Oficial i per tant no ho farem, però sí que teníem previst presentar-ho a l'organisme o l'ens, que penso que és el més adequat en aquest cas, que és la comissió d'informació i vigilància del Centre Tractament de Residus. Bàsicament perquè és la comissió creada per llei, doncs que està destinada a rebre la informació relacionada amb la planta i a promoure aquesta informació prop dels ciutadans. Per tant, hi ha prevista una reunió de la comissió a principis de desembre i allà presentarem aquest pla.

En tot cas, senyor conseller, sé que vostè té molt interès en aquesta matèria i li he portat una còpia. I si li sembla, després de la sessió del Consell General i si vostè ho vol, doncs li faré entrega de la còpia. I d'altra banda, també tenia previst, entregar-ho als consellers generals. El que passa és que és veritat, potser per una qüestió de coherència i perquè em sembla que facilitaria la lectura als consellers generals, estava esperant d'acabar el Pla Nacional de Residus i d'enviar tot el paquet de l'Estratègia d'economia circular, el Pla Nacional de Residus i el Pla d'obsolescència als consells generals per facilitar-ne la lectura.

Gràcies, senyora Síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Per la rèplica, senyor Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, senyora ministra, ja fa al voltant d'un mes, en una conversa privada sí que em va comentar que bé que intentarien complir el termini, el termini legal que es va aprovar per part d'aquesta comissió. Nosaltres ho estàvem esperant. Bàsicament ahir coincidia que es complia el termini i avui aquesta pregunta oral i consideràvem escaient, ja que no havíem sabut cap notícia, almenys no havia tingut cap notícia, jo no sabia si al final complirien o no. I consideràvem pertinent fer aquesta pregunta. Bàsicament perquè no teníem cap altra notícia. I també perquè, ja vam exposar ho en el debat de la llei, és un pla que era fonamental, és fonamental per a nosaltres. També ho vam explicar al seu moment perquè preveu aquest dimensionament, aquesta obsolescència, aquesta capacitat de CTRASA, d'adequar-se amb els objectius d'economia circular, amb els objectius de reducció i, sobretot, amb un model no basat en la incineració. Sempre ho hem dit, per nosaltres és fonamental i per això vam incloure aquest pla, la pregunta sobre aquest pla i per això vam incloure el pla en la llei.

Així mateix, celebro que vostè ara em comenti que ja està elaborat i també que ens ho pugui fer arribar. Considerem que és important analitzar lo. L'analitzarem i el seguirem. Recordem també que més enllà d'aquest pla hi ha al 2020 la declaració d'emergència climàtica, que s'inclouia també un estudi sobre la capacitat d'Andorra per reduir la incineració de residus. Hem estat esperant encara aquest estudi. Vull dir que ja fa molt de temps i en concret des del 2020, ja fa molt de temps que volen aconseguir dades des del seu ministeri al voltant d'aquesta qüestió, però nosaltres sempre hem dit no al forn. Ja ho sap, senyora ministra, sempre hem dit no al forn i sempre hem dit que sí a prioritzar el reciclatge, la reutilització i la reducció dels residus.

Esperem que amb aquestes preguntes, perquè a continuació procedirem també alguna que altra pregunta o repregunta en el si d'aquesta trobada, entendre quin és el posicionament del Govern. Perquè el pla vostè diu que el té, però clar, nosaltres hem arribat a aquesta sessió no l'hem tingut abans durant aquests nou mesos. Potser han apurat tots els terminis, no hem tingut la capacitat d'analitzar lo, però sí que a través d'aquestes preguntes orals, i és important que el Govern dugui a terme explicacions als consellers generals com a representants del poble, però també al conjunt de la ciutadania sobre el que li deia, quin és el model que vol aquest Govern per CTRASA? Quin paper vol que tingui dintre la nostra societat? I sobretot, com li deia per nosaltres, la capacitat de reduir, dimensionar i preveure el final de la solució.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Conseller.

El seu temps de dúplica senyora ministra, si així ho desitja.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Jo crec que hauríem de parlar més aviat de model de gestió de residus que quin model volem per CTRASA. I penso que el model de gestió de residus en particular, el comparteix tota aquesta cambra. Jo vull recordar, doncs, que la llei d'economia circular es va votar per assentiment, que la vam treballar moltíssim i marca una sèrie d'objectius molt concrets amb una prioritització pel que fa al reciclatge i la prevenció de residus. Per tant, el que ha de fer la planta, CTRASA en aquest cas, és adaptar-se al model que preveu la Llei d'economia circular i que es desenvoluparà mitjançant el Pla Nacional de Residus. Per aquest motiu, nosaltres també hem incorporat, que és una novetat respecte als antics plans, una programa en el Pla Nacional de Residus que preveu el seguiment i l'habilitació de la planta de CTRASA.

Per tant, jo crec que el model estic segura que el compartim tots, Govern i aquesta cambra. El model està configurat per la Llei d'economia circular, per una llei, doncs que va votar tothom. Tindrem un full de ruta abans de finalitzar l'any, que serà el Pla Nacional de Residus que estem confeccionant amb els comuns. Perquè vull recordar que la competència en matèria de residus és compartida entre les set institucions comunals i el Govern d'Andorra i per tant, doncs, una planta que s'anirà adequant a aquests objectius i amb aquest full de ruta. I que per tant, s'anirà adaptant a aquesta reducció del volum de residus i de quantitat de residus que anirà a la planta i aquest augment de residus cap a la línia de reciclatge.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

El senyor Padreny desitja fer preguntes. Endavant. Primera pregunta.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

Com li deia, no tenim notícies del pla. Almenys no n'hem vist el contingut fins avui. El que sí que hem pogut veure i aquest matí el ministre de Finances i Pressupost ens presentava el pressupost. El que sí que hem pogut veure és el pressupost de CTRASA. La previsió per a aquest any 2023. I hem pogut veure que hi ha una previsió de creixement del nombre de residus i concretament. Aquí tinc les dades. Les dades que ens han fet arribar. I això sí que ho tenien, com li deia, és una previsió d'un creixement d'1,2 %, passant de les 45.000 tones, al voltant de, 45.320 tones a prop de 45.843. És a dir, no només ja no es compleix l'objectiu prioritari d'economia circular, que és reduir, sinó que s'augmenten.

I li comento això, senyora ministre, aprofitant aquestes preguntes, com li deia, perquè en el passat, com ja sap, també en el debat sobre la llei, quan entrà a tràmit de la llei de CTRASA i en l'anàlisi de les esmenes li vam fer diferents preguntes escrites, li vaig fer diferents preguntes escrites, una d'elles publicada, per qui pugui tenir interès al Butlletí del Consell General número 133/2021 del 18 de novembre del 2021, és a dir, fa quasi un any d'aquesta pregunta publicada. La pregunta era la següent, si estava previst un increment del volum de residus totals que gestionés el CTRASA, fruit de la prevista adaptació de la societat

pública com a instrument de gestió directa i de la prevista venda de CTRASA de titularitat del Govern andorrà a FEDA. La resposta del Govern era que no estava previst un increment del volum de residus que calgui gestionar, al contrari, i que les hipòtesis de treball s'havien establert d'acord amb les dades actuals i els objectius establerts en el Projecte de Llei d'economia circular, com vostè ha citat la senyora ministra, que es troba actualment a tràmit parlamentari. Actualment ja vigent, recordem, des d'aquest any a mitjans d'aquest any.

Bé, la pregunta ja la pot intuir, senyora ministra, és molt clara. És a dir, veiem, el primer document que veiem fruit de l'aplicació de la Llei, document de previsió, veiem un increment de tones. No només reduïm, sinó que augmentem. A nosaltres ens entristeix això. Ja ho pot preveure. Ens entristeix que el primer document que veiem públic sigui aquest. I li volem demanar perquè, perquè es produeix aquesta situació.

La Sra. síndica general:

Formuli la pregunta, si us plau.

El Sr. Roger Padreny:

S'estava produint ara, senyora síndica. La pregunta és per què i si realment hi ha aquesta voluntat de reduir les tones.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Evidentment hi ha la voluntat i més enllà de la voluntat de reduir la quantitat de residus i també d'augmentar el reciclatge, és una obligació legal que ens hem donat tots i que es va donar el propi Govern quan va entrar la Llei d'economia circular a tràmit parlamentari. Però també hem de pensar en la recuperació econòmica. Al final, la planta s'adequa a una realitat i, per tant, amb aquest lleuger increment de residus també està previst la recuperació econòmica i, per tant, un nombre més gran de turistes i de visitants que fan augmentar les quantitats de residus entrades en el Centre de tractament de residus. I que no van renyides amb la voluntat de reciclar més i de prevenir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Segona repregunta senyor Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, senyora ministra, nosaltres hem apostat per un turisme sostenible i a més, vam tindre un debat pertinent amb el ministre Torres ja al seu moment sobre com volem que sigui el nostre turisme, quins components han de tindre també per finançar, per exemple, el fons verd. Nosaltres volíem un component ecològic del nostre turisme i volíem que tot estigués connectat. El que considerem que és prioritari després de tots els esforços que vam fer en debats de comissió, les 60 esmenes que el nostre grup parlamentari va voler tirar endavant, és que en el primer any veiem que potser no hi han unes prioritats clares. Jo crec que la prioritat ha de ser la de reduir. Però bé, aquí és on he volgut establir clarament quina ha de ser la prioritat i crec que aquest Govern, si realment se'l creu el missatge, nosaltres ens el creiem, si realment se'l creu. Ha de prioritzar això i les dades són els que són i les dades han de canviar si realment la prioritat és una. I crec que les dues coses poden ser compatibles, però s'han de fer tots els esforços.

I la llei és importantíssima, vam tenir el debat, però sempre hem dit que el més important és aplicar-la. I sempre vam dir que faríem de garants d'aquesta llei dins de les nostres capacitats de control per tal que sigués aplicable. Per això aquesta pregunta amb relació a les tones, i continuo amb les dades establertes al pressupost, se'ns establia, que continuava la importació, fruit del conveni d'importació de residus. Jo li voldria demanar amb aquesta segona repregunta, si el Govern preveu mantenir, fins quan preveu mantenir el Govern aquest conveni, dintre la lògica i l'estratègia de l'economia circular.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Miri, m'és difícil de respondre aquesta pregunta perquè aquest conveni ve d'una col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i el Govern d'Andorra, sabent que nosaltres exportem 70 % dels residus i que, per tant, no podem ser autosuficients en matèria de gestió de residus, em sembla complicat avui dir aquí una data. Mentre doncs, necessiten el nostre suport per la gestió d'aquests residus, doncs nosaltres els oferirem igual que ells ens ofereixen, doncs, de tractar setanta % de les residus que nosaltres estem produint. Per tant, jo crec que la gestió de residus a Andorra passa necessàriament per la col·laboració transfronterera. No pot ser d'una altra manera. És impossible que nosaltres tractem la totalitat dels residus generats al país, no per una qüestió de quantitats, sinó per tipologia de residus. I si els haguessin de tractar, no es tractarien de manera segura ni per la salut de les persones ni pel nostre medi ambient. Per tant, jo crec que aquí estem parlant de col·laboració transfronterera. I mentre haguem de treballar conjuntament, doncs amb la Generalitat de Catalunya treballarem conjuntament amb la Generalitat de Catalunya.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Tercera repregunta senyor Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

Sempre hem dit, i ho vam dir en el debat d'economia circular, que el més important és que, si ens el creiem. Si ens creiem l'economia circular és que Andorra sigui el màxim d'autosuficient possible. Tant en la generació, com també en les lògiques d'importació i exportació. Això és importantíssim. En primer lloc, la feina la fem aquí, a casa nostra, a Andorra. Per això aquesta pregunta i perquè crec que és important que en un context nou també ens repensem. I per això era molt important el pla i per això jo estic, a aquest pla de dimensionament, per això li estic fent totes aquestes preguntes. Perquè si l'haguéssim vist abans també respondríem amb més lògiques. Però per. Això li faig aquestes preguntes.

També abans explicava que el 18 de novembre del 2021, en aquest butlletí del Consell General citat es va publicar diferents preguntes escrites. Una de les preguntes escrites feia referència a les emissions i concretament, i la cito ràpidament. La pregunta és com es concretarà la política de revisió de les emissions fruit del nou context de CTRASA. Se'ns va respondre de forma literal que el Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat estava treballant en l'anàlisi de les condicions d'autorització i funcionament de la instal·lació del Centre de Valorització de Residus i les conclusions sobre les millors tècniques disponibles segons la decisió d'execució, concretament, les millors pràctiques europees, refrenar la decisió d'execució 2019-2010 del Parlament Europeu sobre incineració de residus, l'anomenada BREF per recordar. I se'ns va dir que aquesta fase d'anàlisi del Departament de Medi Ambient acabaria fent, però, una actualització l'any 2022, sobre el decret relatiu a la posada en funcionament la instal·lació per incorporar-hi les noves concentracions. De moment no hem vist aquest decret i crec que amb aquesta pregunta és pertinent també recordar-li, senyora ministra, que vaig fer una pertinent demanda d'informació demanant tota la documentació sobre CTRASA, que avui en dia tampoc encara no tinc, que és tot el que fa referència a la encàrrec-programa, el pla d'acció de FEDA per CTRASA, el pla d'inversió, etcètera. Tot tipus de documentació que ja van fer al seu moment se'm respondre i que se'm donaria. De moment encara no tenim. I la pregunta és àmplia. Quan sabrem tota aquesta documentació? Tant la qüestió de les emissions, per la salut i la implicació que pot tindre pel medi ambient i per la salut, CTRASA sempre és una qüestió fonamental que ens preocupa. És a dir, saber si aquest decret estarà publicat aviat i si la informació també ens pot fer arribar perquè ja fa temps que l'estem esperant.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies. Senyor Padreny.

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Abans de contestar les seves preguntes, senyor Padreny, voldria que la població entengués el que vostè diu quan parla de que hauríem de ser autosuficients en matèria de gestió de residus. Aquí vol dir que haurem de tindre abocadors de residus perillosos, centres de tractament de residus perillosos, un tractament específic per a determinats residus sanitaris. És a dir, ser autosuficient en aquesta matèria significa implementar a Andorra una sèrie d'indústries altament, no diria perilloses, per altament especialitzades, que crec que ningú de nosaltres voldria. Per tant, continuo insistint sobre la importància de la col·laboració transfronterera i sobre la importància de tractar la gestió de residus des de la perspectiva de l'economia circular transfronterera. És a dir, és impossible que nosaltres ho tractem tot. L'economia circular l'hem de tractar des de la perspectiva de treballar amb amb l'Occitanie i amb la Generalitat de Catalunya. I si cal, anar més enllà. I penso que això és important, doncs clarificar-ho.

Pel que fa a la política de reducció d'emissions i efectivament, doncs hi estem treballant. La Unió Europea el que preveu per als estats europeus és que aquest reglaments estiguin fets a final del 2023. Per tant, nosaltres fa temps que estem seguint de forma molt acurada tots els treballs de la Unió Europea perquè el què estan fent és treballant, en un nivell molt tècnic, una decisió que es va aprovar el 2019. Però nosaltres ens podem anticipar moltíssim respecte al termini que la UE imposa als seus estats membres i abans de final d'any nosaltres tindrem aquest reglament que en diem Reglament BREF, que justament és un reglament que ve a aplicar les millors tècniques disponibles, que també era un principi que incorpora la nostra llei de residus i que, per tant, advocarà per una reducció de les emissions que exigim a la planta.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Desitja formular una quarta repregunta senyor Padreny. Senyor Sánchez, primera repregunta.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies senyora síndica.

Bé, en primer lloc agrair-li, senyora ministra, que ens pugui facilitar aquest pla de redimensionament i obsolescència. I en segon lloc, m'agradaria anar a un nivell una mica més abstracte que no pas aquesta documentació de què li parlava el senyor Padreny. És una qüestió, si es vol de visió, és a dir, i que qüestionem i he qüestionat en més d'una ocasió. I és que com es pot compatibilitzar els objectius i la voluntat de reducció d'emissions. Ara està en desenvolupament la cimera per acordar mesures mundials de mitigació i

reducció d'emissions. Ja veurem quin resultat té les seves negociacions. Però com es pot compatibilitzar aquests objectius que ens hem marcat a l'ITeC i a l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic i a aquesta voluntat de reducció d'emissions amb continuar eliminant residus via la incineració. És a dir, nosaltres aquí veiem una contradicció, potser no en el curt termini, però sí en el mitjà i llarg termini. Sempre tindrem una missió difícil de mitigar, però li pregunto com es compatibilitza aquesta contradicció?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, senyora síndica.

I perdó, no he contestat al senyor Padreny, la documentació, doncs, no us l'hem entregat perquè encara no l'hem acabat. La encàrrec-programa crec que estarà finalitzat a finals d'aquest any, principis de gener. Però tan bon punt la tinguem ja li vaig dir que l'hi entregariem. I efectivament, doncs complirem amb aquest compromís que ens vam donar quan us vam contestar la pregunta.

Doncs molt fàcil, perquè de fet estem treballant en la reducció de les emissions vinculades al Centre de tractament de residus. Concretament amb tots els treballs que estem fent a l'entorn de la cogeneració. En el moment on nosaltres vam començar a recuperar la calor i per tant estem distribuint calor en els diferents edificis, doncs concretament a hores d'ara, a la parròquia d'Andorra la Vella estem reduint emissions, perquè estem substituint calderes individuals de gasoil que emeten moltes emissions a l'atmosfera, concretament a nivell de gasos d'efecte hivernacle per un *district heating*, una xarxa de calor que emet menys emissions a l'atmosfera. Per tant, doncs, ja s'està treballant en aquesta línia i, per tant, el propi projecte que va vinculat a l'aprofitament del calor de la planta i que va vinculat també a obtenir sempre una millor producció, perquè dintre del pla d'obsolescència també estem parlant de més eficiència, de més producció, de calor, de més producció d'energia elèctrica. Evidentment, doncs, ens porta a una reducció de les emissions. Ara no li sé fer un càlcul exacte, però es pot calcular perfectament, i el projecte que ara tenim sobre la taula i que estem desenvolupant, compleix la finalitat de la Llei de transició energètica i la Llei d'economia circular, d'anar cap a una reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Senyora Montaner, deixi que acabi el senyor Sánchez. I llavors li passa a vostè. Senyor Sánchez, segona repregunta.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Seré breu, senyora Montaner. Vejam. Dins de la mateixa Estratègia nacional energètica se'ns anuncià que el sector energètic, efectivament, és el causant del 95 % de les emissions. D'aquestes un 56 % mobilitat, un 23 % mobilitat interna, 24 % consum energètic de l'edificació, 40 % de la mobilitat interna d'aquest consum energètic. I conclou que s'imposa una descarbonització imperativa, que s'ha de dur a terme. Aquestes són les conclusions del mateix pla. Després, pel que fa a la mitigació, que potser és una part també força interessant, la nostra massa forestal pot mitigar el 23 % de les emissions. Posem que s'apliquen les recomanacions de l'estratègia i s'optimitza la gestió forestal, però això ja són suposicions, es pot millorar amb un 25 % de mitigació. Parlem dels objectius de cap a 2030, en els propers anys. Posem que es fan infraestructures suficients de capacitat de mitigació via projectes, podem arribar a molt estirar a un 40 %. Ja em corregirà aquestes suposicions. Igualment en el llarg termini. És a dir, no seria més recomanable explorar nous escenaris per veure com gestionem aquests residus sense passar per la incineració? Doncs tindrem sempre un pol perquè de residus en continuarem tenint, suposem, més o menys, però se'n continuaran generant. El nostre mode de vida en genera. No es pot explorar altres escenaris que no passin per la incineració de residus? I aquesta és la meva pregunta. S'han explorat aquests escenaris que no passen per la incineració de residus a Andorra?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Vostè parla de incineració de residus. Jo parlaria de valorització energètica perquè em sembla, doncs que la planta ara està fent una funció que volen oblidar, que és la de producció, de produir energia en un moment molt complicat on encara es fa més palès la necessitat, doncs, de seguir avançant en la producció nacional del país. En tot cas, sí que hi estem treballant. El nou Pla Nacional de Residus, sabeu, doncs, que preveu la recollida de la matèria orgànica. I estem analitzant, doncs, possibilitats de tractament d'aquesta matèria orgànica que vagin vinculades també amb l'aprofitament energètic. Perquè entenem, doncs, que també és una necessitat de país i que també contribueix a la transició energètica. Però en tot cas, també vull recordar que el Centre Tractament de Residus que tenim ens ha permès de tractar una tipologia de residus molt diversa, de tractar-lo amb la màxima seguretat, i justament que també ens porta a aquesta autosuficiència de la que aquí no es parla. Per tant, doncs si anem a buscar altres línies de tractament han de poder permetre tractar la tipologia de residus que tenim, en aquest cas concret una part dels

sanitaris, els residus càrnics, els residus assimilables a industrials, etcètera, etcètera. I tecnològicament, difícilment trobarem opcions que permetin de tractar la varietat de residus que ens permet tractar la planta. Tot i així, hi ha un compromís de reduir el volum de residus que van a valorització energètica. Hi estem treballant i està previst en el Pla Nacional de Residus que estem acabant de finalitzar i que tindrem abans de final d'any.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Jo penso com la com la senyora Calvó, la ministra, que és molt important tenir aquesta col·laboració transfronterera. Parlant de la gestió de residus i parlant de l'economia circular, no sé si la senyora ministra i el seu ministeri han mirat tot el tema de producció de combustible en base de neumàtics o centrals tèrmiques, també, que consumeixen neumàtics vells. Penso que podria ser interessant i és una via a explorar amb l'evolució de la tecnologia i sobretot en aquest context de penúries de combustible.

Doncs gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Montaner.

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, bé hem estat mirant moltes alternatives i la solució de tractar aquí a Andorra els neumàtics vells en un moment donat sí que es va analitzar. Bé. És difícilment compatible amb la tipologia de centre de tractament de residus que tenim, però en tot cas sí que ho havíem estat explorant justament en l'àmbit de la cooperació transfronterera. Perquè a França hi ha determinades instal·lacions que els tracten, però aquí és molt difícil d'acord a la tipologia de planta que tenim poder tractar els neumàtics. Són plantes específiques i en aquest cas concret difícilment els podríem tractar aquí Andorra.

Gràcies senyora síndica.

El Sr. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Desitja fer una segona repregunta? Senyor Padreny vol fer la quarta he entès. Endavant.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyor síndica i reglamentàriament l'última.

En primer lloc, senyora Calvó, responent, tornem a l'inici. Jo crec que jo esperava que vostè esperés que li presentava aquesta pregunta tenint en compte que no havíem tingut notícia nova sobre aquesta qüestió. I més que ahir, escoltant al ministre Jover, portaveu del Govern en roda de premsa, ja que el tenien tancat també el podrien haver anunciat. Jo esperava, miri és possible que s'anunciï en roda de premsa i que coincideixi justament. Com que formulava la pregunta coincideix amb el termini, fruit de que no teníem cap notícia nova. I després, abans de fer la pregunta amb referència a l'autosuficiència que comentàvem, nosaltres sempre hem apostat per relacions bilaterals i el multilateralisme. El que jo deia és que ser el màxim autosuficient. Considerem que dins d'Andorra hem de ser el màxim autosuficients i sobirans amb tot amb allò que siguem capaços. I entrant en la qüestió concreta del pla, m'agradaria preguntar-li i a veure si ens ho pot fer avançar avui aquí en seu parlamentaria públicament, si a les conclusions i aquesta voluntat de dimensionar-lo i aquesta voluntat o capacitat d'anar-lo dimensionant en un context que, com dèiem i sempre hem dit, sigui el de la reducció al màxim dels residus que generi i, sobretot, el reduir a la mínima expressió la incineració, com l'estudi que comentava abans, també establia la declaració d'emergència climàtica.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora ministra.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, doncs gràcies, senyora síndica.

Efectivament, el pla contempla la possibilitat de reduir la capacitat de la planta. Fins i tot fa una previsió d'inversió. El que no marca és un calendari, per dos motius. D'una, perquè ja li vaig dir, doncs quan vam parlar fa uns mesos que havia d'estar íntimament connectat amb el Pla Nacional de Residus i en aquest cas, doncs, no l'hem acabat. I perquè després també hem de treballar en l'adequació de la planta, d'acord també amb l'evolució de la nostra població i l'evolució també del nostre sector turístic. Per tant, doncs, es farà l'obra quan realment estigui consolidada la reducció del volum de residus. I en tot cas, aprofito perquè el ministre de Finances, que té més dades al cap que jo mateixa, que em recorda, doncs que la població augmenta un 2,2 % del setembre del 2021 al 2022. Per tant, doncs, si vostè es veu amb aquests creixements de residus, de fet són inferiors al creixement de la població. Per tant, quan es parla de si es preveu un creixement de residus, es pensa també que hi ha l'evolució natural de la població i també l'evolució, doncs, dels visitants i dels turistes i per tant, tot s'ha de lligar si es vol realment, doncs adequar la planta a les necessitats reals en cada moment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Calvó.

Pregunta número 2. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la Molt Il·lustre senyora Susanna Vela, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 25 d'octubre del 2022, relativa a les polítiques públiques en la lluita contra el càncer.

Fou registrada amb el número 829 i s'ha publicat en el butlletí número 129/2022 del 26 d'octubre.

Exposa la pregunta la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Vistes les respostes amb relació a l'estat d'elaboració d'un registre del càncer poblacional de 4 d'octubre del 2019 i de 17 d'octubre del 2022. Vistes les declaracions fetes pel senyor Albert Font, ministre de Salut als mitjans de comunicació relatives a aquest registre i a les dades que actualment disposa el sistema de salut públic. Es demana com Ministeri de Salut, planifica i planteja les accions i polítiques de prevenció, diagnòstic i tractament.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Vela.

Respon pel Govern, senyor Albert Font.

El Sr. Albert Font:

Moltes gràcies, senyora síndica.

A veure. El Ministeri de Salut disposa de diferents fonts d'informació que li permeten planificar i plantejar les accions polítiques de prevenció, diagnòstic i tractament del càncer. Quines són aquestes? Són fonts principals i es pot citar el CBD, és a dir, el centre de base de dades que facilita informació sobre pacients ingressats a l'Hospital d'Andorra durant el període de temps sol·licitat i que a la història clínica presenten un o més diagnòstics relacionats amb malalties oncològiques o hematològiques. Diagnòstics d'anatomia patològica, que són els que ens inclouen els diagnòstics d'aquestes malalties detectats pel servei de l'hospital, també permeten el diagnòstic de patologies precanceroses com són, per exemple, les displàsies. Les estadístiques de la CASS que donen informació sobre els tractaments a Andorra i fora d'Andorra. Els aturs laborals referenciats en patologies oncològiques o les prestacions al 100 % que són inherents als tractaments dels càncers. Després hi ha els contactes amb l'associació ASAC, amb altres entitats amb col·legis professionals implicats que permeten conèixer i avaluar les necessitats dels pacients.

També, lògicament, hi ha contactes amb centres i professionals experts del país, com la Comissió de tumors del SAAS o oncòlegs, anatomopatològic, etcètera. I de fora del país, com l'Institut Català d'Oncologia, que té contacte amb nosaltres, amb el ministeri i amb el SASS, l'Oncopole de Tolosa, a la Clínica Teknon, etcètera. Tot això amb l'objectiu de conèixer les necessitats preventives, diagnòstiques i terapèutiques i tenir-nos al corrent de les proves científiques dels nous tractaments. Després, al final, també hi ha les estadístiques demogràfiques que analitzen, entre altres, la mortalitat, la mortalitat per causes evitables o la mortalitat prematura. I acabarem amb les dades sobre la prevalença i incidència de càncer, que són unes dades extrapolables dels altres països i que en podem nosaltres induir unes certes similituds entre la població d'Andorra.

Doncs hi ha bastantes fonts d'informació sobre el que succeeix a Andorra, sobre les nostres necessitats i les accions preventives, diagnòstiques i terapèutiques per aplicar en la lluita contra el càncer. No obstant, aquestes dades són totes elles fragmentàries i avui per avui necessiten ser confrontades unes amb altres, amb el risc de crear biaixos i interpretacions que potser no siguin correctes. En som ben conscients, doncs. Com s'ha exposat ja en anteriors ocasions, es preveu disposar del registre de càncer poblacional amb l'objectiu de recollir en un únic instrument de forma continuada, sistèmica i estandarditzada, aquestes paraules són importants, la informació sobre tots els casos de tots els tipus de càncer diagnosticats en la població resident d'Andorra. Aquesta eina permetrà, mitjançant el seu tractament, obtenir dades i dades d'incidència, de mortalitat, de supervivència, de prevalença del càncer i afegiré de perspectives de resultats tant globalment com segons l'edat, el sexe, la localització del tumor o si és un tumor primari o secundari. El Registre de tumors ha de ser un document dinàmic. En cap cas es buscaria que sigui un document estàtic. Ha de ser una pel·lícula, no una foto, per avaluar les polítiques preventives i diagnòstiques i així per justificar quan cal també i de manera objectiva i segura, les inversions eventualment necessàries en matèria de teràpia oncològica.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Per la rèplica senyora Vela, teniu la paraula.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora Síndica.

La primera notícia que he pogut trobar sobre el registre de càncer poblacional data del 2015. Estava recollit en un document, amb un projecte, un Pla Nacional de Salut de l'any 2020 i es pot consultar a la web del Ministeri. En aquest document es parla d'un registre de càncer ja el 2013, tot i que les dades que tenien només reflectien les dades hospitalàries. Segons els autors d'aquest document, semblava que eren força representatives del total de la població. L'informe aquest ja dona una sèrie de dades sobre les freqüències dels diferents tumors i ja apunta quins eren la causa principal de mort, el càncer de tràquea, bronquis i pulmó, que ocupa el primer lloc entre els homes i les dones el càncer de mama. Segons

aquest informe, el registre de càncer de l'Hospital d'Andorra el 2014 la seva xifra representava una incidència de 393 casos per 100.000 habitants. Aquest mateix document de treball conclou que el càncer és la primera causa de mort entre els homes i la segona entre les dones. I que, com als altres països desenvolupats, calia elaborar un pla integral d'oncologia que havia de contemplar, entre altres eines, el desenvolupament del registre poblacional del càncer.

Uns anys més tard, un altre informe, aquest cop fet per la consultora Antares, que és aquella consultora a la que se li va demanar l'estudi per valorar si podríem tenir o no unitat de radioteràpia a Andorra. Ells van apuntar que, comparativament amb les dades de l'OMS per les diferents regions del planeta, la incidència que tenim a Andorra està entre les més elevades del món, només sota per sota de Austràlia i Nova Zelanda, i clarament per sobre de les xifres d'incidència de l'Europa Occidental i Europa del Sud, inclús al nord d'Amèrica. Tot i comptant amb el biaix, que vostè també reconeixia de les dades i de la diferència de la qualitat dels registres i dels possibles biaixos en el denominador poblacional, sembla evident que és una incidència molt elevada.

Han passat set anys des d'aquests informes i encara està per implementar aquesta eina bàsica per prevenir, detectar precoçment i tractar el càncer. Em diran que hem passat dos anys amb la pandèmia. Que evidentment, els recursos sanitaris han estat abocats i concentrats a l'atenció i a la cura dels malalts i que els hi donarem la raó. Però clar, del 2015 al 2020 han passat cinc preciosos anys per poder desenvolupar aquesta eina.

Ens van sobtar les darreres declaracions que vostè, senyor ministre, va fer relatives a les dades que tenim sobre el càncer. Dades que de passada no trobem publicades enlloc i que les coneixem a través de les preguntes que el meu grup parlamentari ha formulat, no només al llarg d'aquesta legislatura sinó de la passada. A més a més, un cop conegudes aquestes dades, no acaben de quadrar amb la realitat, tal i com ha posat de manifest diverses vegades l'Associació Andorrana contra el Càncer. Ens preocupa que hagi pogut apuntar i admetre que les dades són poc fiables i que evidentment que falten dades suficientment fiables per saber les incidències i les prevalences del càncer. Veiem que és un problema que arrosseguem des de fa molts dies.

Som un país on les dades han provocat històricament una certa urticària, com també la planificació i l'avaluació de les polítiques públiques. A tall d'exemple, l'Enquesta Nacional de Salut, la darrera és de l'any 2011. En teníem un el 1997 i un altre el 2002. Com podem estar onze anys sense una enquesta de salut? Una enquesta que dona els elements de suport per fer la presa de decisions sanitàries en diferents àmbits com la planificació sanitària, la gestió dels serveis sanitaris i l'establiment de programes de salut. Com s'estan prenent decisions sense una eina com aquesta? No entenem que es pugui invertir més de 300.000 euros en un concurs relatiu als serveis d'acompanyament, de Governança i qualitat de la dada convocat per la Fundació ActuaTech. O un altre sobre els serveis de definició del model d'interoperabilitat del país. I siguem incapaços de tenir un registre del càncer poblacional. Quines són les prioritats? Tot és molt hi-tech, però finalment poques dades tenim. L'octubre del 2019, el seu predecessor explicava que Andorra disposa d'una estratègia per prevenir, detectar, tractar i donar suport i rehabilitació a la patologia oncològica. Coneixem que hi han els programes de detecció precoç de càncer de mama i

també el de retinoblastoma. Estem a l'espera de conèixer el programa de detecció precoç sobre el càncer colorectal que ja havia d'haver estat preparat abans de la pandèmia, però que de moment no coneixem el seu estat.

La veritat és que amb aquesta pobresa, no de dades, perquè pel que ha dit vostè, les dades les tenim, el problema és que no les tenim referenciades i suposo que les tenim en bases de dades diferents que entre elles no es parlen. És clar davant de tot això. No sabem com realment poden dissenyar aquestes polítiques sanitàries, és a dir, com poden treballar, és a dir, amb pistes, amb intuïcions. Ens costa molt creure

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Perdoni, senyora síndica, doncs no entenem com pot realment treballar. Per tant, compartim amb vostè que aquest registre és bàsic. I sí que ens agradaria, doncs, que fos una realitat el més aviat possible. I aviam si al llarg de la sessió d'avui, doncs, podem tenir més informació sobre aquesta eina.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora consellera, per la duplica.

Té poc temps, senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Tinc poc temps?

La Sra. síndica general:

Per la dúplica sí.

El Sr. Albert Font:

És un tema molt complex i lògicament, ni que em donéssiu el doble de temps que tinc, no en tindríem prou. A veure, el fet és que no treballem a palpentos, no treballem sense informació. La informació hi és. La informació és suficientment fiable com per definir unes polítiques i, sobretot, com per tractar pacients, que d'això és del que es tracta. El que sí que no tenim són unes dades que siguin suficientment fiables per ser categòrics a l'hora de dir quants càncers a l'instant al qual parlem hi poden haver a Andorra.

De fet, per diverses qüestions, algunes ja les heu dit perquè hi han hagut unes, anàvem a dir, unes polítiques que potser han prioritzat primer el tema de la radioteràpia, d'altres per saber dotar-nos de marcadors sanitaris, d'altres, una política general de salut, després hi ha hagut la història clínica compartida, tot això barrejat amb totes les lleis de circulació de

dades i doncs, totes les lleis de confidencialitat. I després hi ha una altra qüestió que també no s'ha d'oblidar, és que els càncers són les malalties multiformes, tenen moltes etapes, tenen moltes maneres de aparèixer i no saps si és càncer des de la primera cèl·lula que es desvia o fins al moment que la persona ja està rebent un tractament, doncs és molt difícil de saber on poses tu la varilla a l'hora de dir si és càncer potencial o si és càncer cert.

Només faré un parèntesi en el tema de les declaracions. Eren unes declaracions que vaig fer a peu dret sota la pluja, un dia que estàvem fent una caminada justament pel càncer. Doncs les vaig fer amb el sentit de donar confiança a la ciutadania que des del Ministeri tenia ben bé plena consciència del que s'estava fent aquell dia i que, lògicament, la tasca de definir un registre de tumors és una tasca que nosaltres volíem assolir i que agafaven com a tal. El què passa és que per registre de tumors, jo soc molt més exigent al límit, no dic pas que vostè, senyora consellera, perquè ho és molt, però soc molt més exigent com a metge, perquè jo entenc que un registre no solament ha de definir una política o ajudar a definir una política. També ha d'ajudar a curar. També té que ajudar a prevenir. També s'ha de veure si gràcies a allò que hi pugui haver d'informacions que ens dona aquest registre, a nivell de la política general del país, no tenim massa fumadors, massa tubs d'escapament, massa exposició solar, etcètera.

És a dir, ha de ser no només un instrument per dotar-nos de marcadors sanitaris en clau de salut pública, que també i que sobretot. Però també voldria ser més exigent amb el sentit de fer-li fer aquesta tasca. Dit això, lògicament podria parlar molt més, però no voldria començar una altra temàtica i després, veure'm parat per la senyora síndica.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem el torn de preguntes.

Senyora Vela, primera repregunta.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica, i gràcies per les paraules, senyor ministre, perquè entenem que es tracta bàsicament de prevenir i de curar, evidentment, quan la malaltia ja hi és. Però que hem de fer tots els esforços per prevenir i per tant entenc que aquestes dades són molt importants, més enllà de les dades mèdiques. Hem parlat abans del tema del centre de tractament de residus, la contaminació, l'estrès laboral, etcètera. Entenc que són dades que han de formar part d'aquest registre. Doncs jo us volia demanar exactament en quin estat està el projecte del registre? Aquest treball comptava que s'està fent amb l'assessorament de l'Institut Català d'Oncologia de Catalunya. I saber exactament amb quin pressupost comptem per fer aquesta eina i si podem tindre una mica un calendari per saber quan aquesta eina podrà començar a ser una realitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor ministre, teniu una paraula.

El Sr. Albert Font:

Gràcies.

Començo per el què no sé. És a dir, pel pressupost exacte. El pressupost ara mateix no us el puc dir. Sé que és un pressupost que agafarà lògica en diversos anys. Serà un pressupost que s'haurà de considerar cada any perquè es tracta de crear una eina dinàmica. No s'acabarà mai el registre de tumors. És un registre que sempre s'anirà completant. I tant a nivell quantitatiu com a nivell qualitatiu. És a dir, cada vegada se li demanaran més coses fins a englobar-lo en un quadre de comandament general de la sanitat d'Andorra, que veurem si és una quimera o si arriba a ser algun dia una realitat. Jo entenc que s'ha de treballar per això. Aquest registre de tumors és la primera eina d'aquest quadre de comandament.

El què sí que us puc assegurar, gràcies a la pregunta que ara estem tractant, és que les dades de l'any 2002 fins a l'any 2021 estan a punt de sortir. Em direu a punt, què vol dir? Doncs segurament que sortiran abans de finals d'any. I tot això per què no han sortit abans? Perquè hi havia un problema de codificació. És a dir, a l'hora de creuar les dades que teníem a Andorra, d'homogeneïtzar-les i de confrontar-les als altres marcadors, els altres sistemes de gestió dels codis de càncer, com és el que té l'Institut Català d'Oncologia, hi havien unes diferències a nivell de la codificació que s'han resolt. Aleshores, una vegada resoltes aquestes diferències, ja només és una qüestió ponderal d'obtenir aquestes dades. Serà molt aviat.

El que passa és que això, vostè i jo, senyora consellera, no considerem que serà suficient i no serà suficient. Sí que tindrem unes dades ja no tan entrecreuades com les quines us he dit en un inici, és a dir, que seran unes dades que seran objectives, però serà el què deia abans, serà una fotografia del què ha passat durant aquests anys i no ens donarà una idea del que pot passar els anys que van a venir. És a dir, que se li haurà de demanar més. Amb això comptem amb unes assessories compto, per exemple amb el doctor Miralbell, que és qui es cuida del registre de càncer de Ginebra i amb altres assessors per definir, en tot cas, els primers passos. No s'ha de voler ser massa ambiciós en aquests primers passos, però sí que per definir aquests primers passos no tant de l'eina, sinó de l'aspecte dinàmic de l'eina. Doncs responent la vostra pregunta serà molt properament i puc dir aquí que serà abans de finals d'aquest any quan tindrem les primeres dades objectives del què ha passat durant aquests anys, del 2002 al 2021. Ara bé, parlar de pressupostos, ara mateix, si us interessa lògicament us puc facilitar aquesta dada, però no ho sé. El què sí que sé jo, és que serà un pressupost que no s'acabarà aquest any. Serà un pressupost ja que els anys que van a venir.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Segona repregunta senyora consellera.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies per la informació. Estarem al cas de la publicació d'aquestes dades, que entenc que una part podran ser públiques i la ciutadania hi tindrà accés. Us voldria demanar, pel què fa tots els altres programes de detecció precoç de càncer, com colorectal. Ens pot donar unes dates de quan pot començar, quan no i si, evidentment, hi han altres tipus també de programes que el ministeri doncs estigui treballant i que ben aviat doncs puguin ser realitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Vela.

Senyor Font, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Gràcies.

A nivell dels programes de detecció ja sabeu que us he citat el retinoblastoma i els càncers de mama. També puc parlar de que es farà unes campanyes de sensibilització sobre els càncers ginecològics i els càncers de la pròstata. I sobre el càncer colorectal, efectivament, us podria donar una data. Serà molt propera, però que us he de ser molt franc, senyora consellera, aquesta data si me la demana la hi he de dir perquè no pot ser altrament, però havíem pensat fer un acte per anunciar la posta en marxa de la sistemàtica de la detecció precoç del càncer colorectal. Serà molt proper. Ja ho tenim pràcticament tot embastat, deien abans, més que embastat, és a dir. Pensem que en poques setmanes podrem fer, mitjançant una detecció de sang en femta, una molt bona predicció i prevenció dels càncers colorectals. Si em permeteu guardar aquesta informació per la pròxima, anava a dir posta en marxa d'aquest pla, ho faré, si m'ho exigeix, lògicament li hauré de dir en quines dates es faran, però sàpiga que serà molt proper.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Tercera repregunta, senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Bé, no li preguntaré. Li deixaré que ho expliqui quan toqui. Però la veritat que els ciutadans i les associacions estaran contents de tenir aquesta informació el més aviat possible. Jo us volia demanar per la resta de tipus de tumors. Ja sé que és una conversa una mica rara de tenir aquí, evidentment, però entenc que la ciutadania, tenint en compte el tipus de tumors. És a dir, com s'està pensant campanyes per prevenir tot el tema de la bufeta, de pròstata... Perquè si tenim totes les dades dels càncers amb més incidència solen ser aquests i la ciutadania sí que demana o ens demanem com a ciutadans quins treballs des del Ministeri amb tots els professionals s'estan tirant endavant o s'estan planificant perquè estiguem cada vegada, és a dir, més segurs? Cada vegada tenim més informació sobre tot aquest tipus de càncers i sí que ens agradaria que l'administració sí que elaborés tota aquesta part més de difusió d'informació i que fos conegut per tothom. Per tant, tots aquests altres tipus de càncer, com té previst, doncs el Ministeri cercar fórmules per a la seva prevenció i detecció precoç?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor ministre, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Sí, moltes gràcies.

És una pregunta difícil de contestar en el sentit de que voldríem fer campanyes per a tots els càncers. Hi ha càncers, que la seva incidència, és a dir, el fet de aparèixer, han estat molt definits. Per exemple, el càncer de pulmó, que és directament com el de la bufeta, que són directament lligats al tabac, el tabaquisme. D'altres càncers dermatològics ho són per l'exposició solar i en aquestes tipologies de càncers, lògicament, el que s'ha de fer és informar. Ara bé, hi han altres qüestions, com per exemple la quina acabem de tractar, que és el càncer colorectal. Havia parlat del càncer de la pròstata. Estem parlant dels càncers ginecològics o del càncer de mama. No podem, sota pena de que es xafin les campanyes, no podem fer una campanya activa simultània de totes les tipologies dels càncers. L'una ofegaria l'altra. S'han de fer de forma successiva.

Ara el que sí que farem, lògicament, és la promoció de la prevenció del càncer colorectal pel què acabem de dir, s'ha fet, com molt bé sabeu, el del retinoblastoma i el del càncer de mama. I també es farà següent, i això fa part d'unes converses que tenim amb la Federació de la Gent Gran de Andorra, una campanya intensa de sensibilització pel càncer de la pròstata. Doncs s'ha d'agafar un per un. Evidentment que tots els càncers són malalties terribles. I evidentment que ens agradaria fer campanyes eficaces per intentar lluitar i sensibilitzar la població sobre tots. Però hem d'intentar ser eficaços i no hem de xafar-nos nosaltres mateixos fent unes campanyes atropellades. La prioritat per contestar la vostra pregunta, senyora consellera, és primer parlar del càncer colorectal en el sentit que hem dit

nosaltres, la detecció de sang en femta, seguir la pressió sobre els càncers de mama i els càncers que es poden, entre cometes, evitar com poden ser els càncers tòxics, com ho és el del pulmó degut al tabaquisme o el fum. I després és hora de definir en funció del què anirem veient de l'acceptació de la ciutadania les altres polítiques del càncer.

Sapigueu que tenim molt clar, i en particular a nivell personal, que el càncer és una malaltia que vull dir que no acabarem mai la lluita que és una qüestió de que sempre hi haurem de posar més recursos, que mai ens hem de considerar satisfets. Per això les meves respostes, a les seves preguntes, no han sigut mai amb un to triomfalista i de autosatisfacció, sinó que sempre queda feina per fer i que aquestes coses s'han d'abordar amb molta humilitat i amb molta constància.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Quarta repregunta.

La Sra. Susanna Vela:

Sí. Bé, ben bé potser no és una repregunta, només oferir el nostre suport, és a dir, en el cas que calgui més pressupost per poder concretar el registre poblacional del càncer. Entenc que no d'aquí 20 anys, però entenc que l'eina ha de començar a gestionar-se el més aviat possible. Doncs compti si necessiten més diners en el seu ministeri, doncs ajudarem a trobar aquests diners perquè això sigui la realitat el més aviat possible.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Desitja respondre, senyor ministre?

El Sr. Albert Font:

Sí, només agrair.

No pensava menys de la senyora consellera. Només agrair aquesta predisposició. Bé, jo penso que és una lluita entre tots. I així ho entenem i així ho he entès des del primer moment. És a dir, és una lluita entre tots. És una lluita que s'ha de ser exigent com ho està sent el Consell General. És a dir, s'ha de posar, plantar, diguem-ne les etapes i anar-les seguint amb cura. Anava a dir amb cura, però també amb una contenció, perquè de vegades aquesta malaltia és tan terrible que de vegades el que passa és que la impotència fa que tenim ganes de fer més coses que les quines podem fer o que les quines hauríem de fer. Hem de fer lo just, però ho hem de fer sempre.

Moltes gràcies, senyora consellera.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyora Montaner, primera repregunta.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs pel càncer penso evidentment que les dades són molt importants i penso que té raó el ministre de dir que hem de ser ambiciosos. Cal veure efectivament la correlació entre els diferents àmbits de població i el nombre de càncers. Però no només això, sinó que és important tenir en compte el grau de pol·lució del país. I aquí m'adreço a la senyora ministra Calvó. Senyora ministra, m'agradaria saber si s'ha plantejat canviar de lloc els captadors de qualitat d'aire en els punts on hi hagi més pol·lució al país.

La Sra. síndica general:

Senyora Montaner, la pregunta era pel senyor Font. No em pot canviar de ministre, ara.

La Sra. Carine Montaner:

No es pot? No és un debat obert i... perquè clar...

La Sra. síndica general:

El lògic és que mantingui...

La Sra. Carine Montaner:

Està relacionat amb això.

La Sra. síndica general:

Ja ho entenc, que està relacionat aquí arribo encara.

La Sra. Carine Montaner:

Val, m'adreço al ministre Font i així ja treballaran de manera interministerial.

La Sra. síndica general:

Acabi la pregunta i si la senyora Calvó vol respondre, respondrà. Si no, ja farà arribar a ella quan li convingui la resposta.

La Sra. Carine Montaner:

Doncs m'agradaria saber si el Govern s'ha plantejat canviar de lloc els captadors de qualitat d'aire en els punts on hi hagi més pol·lució. Penso que ens ajudaria moltíssim a veure la realitat. Penso, per exemple, que l'estació d'Engolasters no reflecteix la realitat del país.

Sabem que a vegades a Andorra hi ha molta de pol·lució i ens costa respira. Depèn dels llocs, evidentment. Doncs, no ho sé, si el Govern s'ha plantejat, doncs aquest de canviar de lloc els captadors d'aire.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Senyora Calvó, si ho desitja, pot respondre, si no ja li farà arribar la resposta.

La Sra. Sílvia Calvó:

Si, gràcies, senyora síndica.

Doncs és que nosaltres tenim diferents captadors per mesurar diferents tipologies. És a dir, al final és un tema molt tècnic. Nosaltres ens fem assessorar per uns experts francesos que ens van ajudar a crear aquesta xarxa d'estacions de mesurament de qualitat de l'aire, que és el que es fa a tots els països. És a dir, al final són qüestions estrictament tècniques que et marquen que tens un captador que et mesura la contaminació de proximitat, la de fons. Aquest per exemple l'Engolasters o un que tenim una mica més lluny et permet també mesurar un component que és l'ozó, que també té un efecte sobre la salut. És a dir, cada captador també va relacionat amb determinats components, o com l'ozó, que no estan en el centre. És una mica difícil d'explicar només en un minut, però en tot cas li faré arribar la informació. Però és una xarxa que tenim, doncs validada per experts, concretament francesos, i que per tant, doncs és una xarxa que mesura la qualitat de l'aire del nostre país, que vull recordar que tenim una bona qualitat de l'aire al nostre país. Penso que és important, doncs en seu parlamentària recordar que tenim uns índex de qualitat molt bons. Que sí que tenim algun element de superació en determinats moments, vinculat sobretot amb període d'hivern, amb calefaccions i amb mobilitat, però estem gaudint d'una bona qualitat de l'aire i penso que això és important recordar-ho.

Gràcies, senyora Síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Senyor Font, vostè desitjava preguntar?

El Sr. Jordi Font:

Si, Gràcies.

Bé, senyor ministre, no voldria incomodar-lo, però ja sap que a mi també m'agrada una miqueta la tendència aquesta de posar les preguntes complicades. He escoltat amb molta atenció les seves respostes i li agraeixo la voluntat que demostra per part del Ministeri de trobar solucions d'envisatjar polítiques futures, de tenir més informació, etcètera. Però jo

em preocupa una cosa i m'agradaria saber a veure quin és el seu parer sobre la qüestió. Moltes d'aquestes coses no entenc massa si seran polítiques que es duran a terme a través del ministeri o que hauran de tenir una col·laboració molt estreta amb el SASS. I a mi em preocupa aquesta dicotomia SASS-Ministeri. És a dir, no hem vist en el pressupost del ministeri gran creixement pressupostari per poder afrontar reptes d'aquest tipus. I en el SASS tampoc. I entenc que moltes d'aquestes coses, no ho sé, jo potser no hi entenc prou, però quan vostè diu que s'hauran de fer campanyes de detecció o de prevenció però de detecció. Suposo que compta amb les instal·lacions del SAAS perquè són les que són oficials i que a priori tindrien que seguir les polítiques del ministeri. És a dir, ho tenim tot clar, això i ho tenim ja estructurat i ben elaborat i amb col·laboració directa amb el SAAS? O aquesst pas encara falta fer-lo?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font. Senyor Font.

El Sr. Albert Font:

Gràcies, senyora síndica.

Evidentment s'ha de comptar amb el SAAS. És l'instrument que tenim avui i que es cuida de l'assistència sanitària. Doncs lògicament no ho podem fer sense ell. És el qui s'encarrega no tan sols de les prevencions, sinó també de les analítiques. Estàvem parlant abans de l'anatomia patològica, com també d'organitzar les teràpies. És a dir, el ministeri el què sí que pot fer és dirigir, diguem-ne més o menys, la política o, en tot cas, la base general d'aquesta política anticancerosa. Però el braç executor haurà de ser, en primer lloc, el SAAS.

Doncs només per fer l'incís que he fet amb el tema del pressupost, el pressupost que s'ha fet actualment és el que correspon a les polítiques actuals de anticanceroses i en prevenció i en general, totes les polítiques d'assistència sanitària, perquè en aquest sentit no és diferent la política oncològica de les altres polítiques de patologies, com per exemple les cardiovasculars, les traumatològiques, etcètera. És a dir, que el pressupost és aquest. El que el que sí que s'ha de fer és, i és aquí, potser on hi pot haver més incís a nivell pressupostari, és a nivell de les col·laboracions amb l'estranger. Tornem a parlar, per exemple, del que s'ha mencionat abans de la radioteràpia, com de totes les teràpies que ara per ara no es poden fer a Andorra. És aquí que hi pot haver una gran disparitat entre el que hi posa a nivell del pressupost i en concret amb el del SAAS i amb el què es pot arribar a fer. I per això que agafo agraït la proposta i la invitació de la senyora consellera Vela per posar tots els mitjans que calgui per dotar els malalts d'Andorra de tots els recursos que hagin de fer. No crec que la cosa es cengeixi a dins del microcosmos Ministeri-SAAS. És a dir, aquí tenim una política molt transversal i n'hem de ser tots conscients. Jo en soc el primer.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna repregunta més?

Pregunta número 3. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la Molt Il·lustre senyora Susanna Vela, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per escrit de data 26 d'octubre del 2022, relativa a les declaracions fetes pel portaveu del Govern amb relació a unes manifestacions de les associacions de salut mental.

Fou registrada amb el número 836 i s'ha publicat en el butlletí número 132/2022 del 28 d'octubre.

Exposa la pregunta la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora Síndica.

Doncs vistes les declaracions fetes pel senyor Enric Jover, ministre de Finances i portaveu del Govern, es demana: El Govern es manté en la opinió i les manifestacions fetes pel ministre portaveu en la roda de premsa del passat 19 d'octubre?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera. Respon pel Govern. Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Senyora consellera. A finals de setembre van produir-se unes dures declaracions per part de les associacions vinculades a la salut mental. Declaracions dures però constructives que vam valorar en roda de premsa posterior a Govern i em va tocar fer aquesta valoració com a portaveu del Govern. I el Govern va respondre que tot i la duresa, les valoraven positivament i que era important que les associacions, doncs, ens fessin arribar els seus neguits per poder continuar impulsant totes aquelles accions que estan incloses dins del Pla Integral per a la Salut Mental i les Addiccions, el PISMA. Així doncs, es va fer una valoració positiva d'aquestes declaracions. Posteriorment, el 18 d'octubre, les associacions van tornar a fer unes declaracions que van tornar a merèixer el meu posicionament en roda de premsa. Pregunta als mitjans de comunicació. I aquí, doncs, sí que vam notar un canvi en la tipologia de declaracions i que també van merèixer, doncs, un canvi de to per part nostra. De fet, les meves paraules i les resumeixo anaven en el fet que la crítica sempre és positiva, però que la crítica destructiva, no aporta gran cosa, que nosaltres tenim un full de ruta clar, que és el propi PISMA i que hem de continuar avançant en la seva implementació,

però que tot i les formes, doncs nosaltres continuem mantenint el diàleg i ens reunirem els cops que facin falta a aquestes associacions, perquè considerem que és un actor important, doncs per poder millorar la implementació i l'atenció que reben les persones amb aquestes problemàtiques de salut mental.

Per què vam endurir la nostra posició, per què vaig fer referència amb unes declaracions que vaig titllar de destructives i també, en algun moment, el que vaig dir és que les declaracions que s'havien fet per part de les associacions era que no els escoltàvem i el que deia és, no escoltar, o escoltar no vol dir fer allò que se li diu, sinó escoltar, dialogar, debatre sobre aquells punts.

Li diré dos punts que ens van sorprendre d'aquestes declaracions de les associacions de salut mental. Una és que va haver-hi una negació bastant important a un document que vam aprovar des del Govern i que és la cooperació amb la possible instal·lació d'un centre de residència de salut mental que s'està planificant a la Seu d'Urgell, pel fet de que es trobava fora del territori andorrà. Bé, considerem que una distància de 10 quilòmetres del nostre territori no es mereix una resposta tan taxativa ni tan negativa quant, si mirem els països veïns, sovint per tenir aquest tipus de centres, doncs els familiars dels usuaris on s'han de desplaçar a distàncies molt superiors als deu quilòmetres. I després encara ho vam trobar més fora de lloc, algunes comparacions que es van fer de les associacions mentals associades amb els pisos tutelats que es volen implementar a sobre del Centre Residencial d'Educació Intensiva i amb el que hi estem destinant, doncs una inversió de més d'un milió d'euros, és a dir, una inversió important del pressupost del Govern. Perquè es tractava, doncs, aquesta inversió de que estàvem generant un gueto de Varsòvia. Evidentment està completament fora de lloc aquest tipus de comparatives i pensem que no aporten res al debat constructiu i a les aportacions que ens poden fer millorar amb la nostra implementació.

I després, l'últim element també associat a aquesta infraestructura és que es transmetia el missatge de que estaven posant en risc els usuaris d'aquestes infraestructures pel fet de trobar-se aquesta infraestructura en una zona de risc taronja de risc geològic. Com si a més a més, volguessin encara posar més en perill aquesta infraestructura, en el sentit, doncs, que teníem planificat enderrocar l'antic hospital. Evidentment no és cert. Evidentment, si es fa l'enderroc d'aquest antic hospital es farà amb les proteccions necessàries per garantir la seguretat dels usuaris d'aquest habitatge i d'aquesta infraestructura. I Andorra és un país de riscos naturals i el que hem de fer és conviure amb ells, controlar-los, però en cap cas no podem deixar de fer infraestructures que considerem importants, doncs en llocs que puguin tenir, doncs un risc, considerant que aquest risc està controlat i que fem les inversions necessàries per protegir aquestes infraestructures.

Per aquestes declaracions que vam trobar que anaven més enllà de la crítica constructiva que necessitem i les aportacions necessàries d'aquestes associacions, doncs vam trobar coherent donar l'opinió de Govern que potser s'estaven passant algunes línies.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Jover. Per la rèplica, senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora Síndica.

En aquesta cambra hi han hagut moltes sessions on malauradament hem dedicat estona a parlar dels serveis de salut mental, de l'estratègia i del calendari que Govern tenia respecte a la salut mental. Dic, malauradament, perquè tan de bo el Govern hagués fet amb determinació i la diligència les tasques necessàries. Ja vam expressar la nostra inquietud en la sessió on es va aprovar la proposta d'acord sobre salut mental el passat mes d'octubre. Si fem un repàs al treball que s'ha fet des d'aquesta cambra, a les propostes de resolució en el transcurs del debat d'orientació política el 2020, encomanant al Govern que en el termini de sis mesos reforcin el servei de salut mental per fer front a les demandes relatives a la Covid-19, que es finalitzés finalment el Pla integral de salut mental i que es poguessin executar les accions que es derivessin d'aquest Pla, dotant-lo de tots els recursos necessaris.

Associacions de familiars amb problemes de salut mental. Els professionals com el COPSIA, professionals sanitaris han posat en evidència la necessitat d'actuar i donar major cobertura dels seus serveis per poder garantir que les persones i els grups de població més vulnerables, és a dir, aquelles persones que tenen menys possibilitats econòmiques, poguessin rebre més i major atenció.

No m'estendré perquè tots coneixem les dades, però sí dir que el Govern no, no fa els deures. Govern, un cop conegudes totes les necessitats psicològiques de la ciutadania, calia planificar accions a curt i mitjà termini des de la mateixa entitat i el Ministeri dins d'aquest àmbit de la salut mental. No podem entendre una vegada més aquest retard del Govern en la posada en marxa de recursos i solucions, com pot ser la cartera de serveis i els serveis de psicologia.

Sempre tenen, tenen molta sort, sempre tenen resposta a tot i ho fan segons el previst. Hem sentit molt poques vegades. Reconèixer errors o problemes mal o poc resolts. I quan es tracta de salut mental de la nostra societat i de les polítiques públiques, no podem fer creure que tot està controlat. Aquesta sensació no només la tenim nosaltres o la té les associacions de familiars amb problemes de salut mental, sinó que també ho tenen els grups que li donen suport al Govern. Atenent a la proposta d'acord que vam aprovar a l'octubre passat, fa una mica més d'un any que ens congratulàvem de la presentació de la Taula per la Salut Mental i les Drogoaddiccions i que desitjaven una molt bona feina que avui ens hem de lamentar per quan en la darrera taula de la Taula Nacional Mental i Addiccions, aquestes associacions van fer públics una sèrie de neguits.

Quan el ministre diu no és tant que no se'ls escolta, sinó que el que entenen les associacions i la ciutadania és que si tu formes part d'una taula, les accions i les propostes s'han de poder discutir amb aquesta taula. És a dir, per anar a una taula on tot ja està fet, on tot ja està decidit per part del Govern, no entenem, doncs, exactament quina feina es

demana a fer en aquestes taules. És simplement aplaudir totes les propostes que el Govern pugui posar damunt de la taula. Entenem que les associacions que formen part d'aquesta Taula per la Salut Mental el que sí que volen és discutir i debatre propostes. Les que heu indicat: el Centre de Salut Mental que està previst fer a la Seu d'Urgell, el tema, doncs, d'aquests habitatges a l'edifici del CREI. Jo entenc que el què aquestes associacions estaven reclamant és que se'ls tingui en compte la seva opinió i que no vagin allà per aplaudir i per beneir les accions de Govern. Sobretot quan aquestes accions o propostes de Govern no els hi agraden o no les entenen o no tenen suficients dades.

La veritat és que vostès tenen una curiosa manera d'entendre el què és la participació ciutadana. Tan aviat es delega a tots els col·lectius una sèrie d'accions i propostes i se les fan seves gairebé fil per randa. I a vegades, quan es requereix certs tipus d'acords, imposen les seves solucions i les seves propostes. I si t'agrada bé i si no, doncs malament. Porten malament la crítica i la dissidència. Per tant, voldria demanar exactament que els problemes que hi ha de treball, entenc jo, de forma amb aquesta Taula de Salut Mental i Addiccions, si es preveu canviar la manera de treballar perquè les associacions que hi participin, doncs es puguin trobar més recolzades, o puguin trobar que ja no se'ls fa tan cas, sinó que simplement se'ls escolta.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Vela.

Per la dúplica, senyor Font, teniu una paraula.

El Sr. Albert Font:

Sí, moltes gràcies.

De fet, és una rèplica amb pregunta que accepto com a tal. A veure. De veritat que no hi ha hagut en cap cas, ni voluntat ni afany de menystenir cap associació, ni tan sols cap portaveu de associació. El que sí que em reitero, amb el què ha dit el ministre Jover és amb la percepció de duresa i d'injustícia de certes declaracions que, a més de ser falses, eren quasi bé diria infamants. Quan es parla del tema del gueto de Varsòvia. Estem parlant de salut mental. No oblidem. Aleshores, sentir aquestes paraules i sobretot, sentir aquestes paraules de persones que surten d'una reunió que acaben de tenir. Trobo que no era en tot cas, la millor manera de servir la salut mental.

Dit això, efectivament, que se'n fan de coses. Jo mateix i ja sabeu que no fa gaire temps que estic al ministeri, vaig fer i he participat personalment en nou reunions amb les associacions de salut mental i a nivell del Ministeri, la Secretària d'Estat i el doctor Bonet, doncs poden haver participat en una vintena. Em direu a partir d'aquest moment que n'heu fet 9 i 20 com és que s'avancen tan poc les coses? Les coses es van avançant ja sabeu que hi ha el Pla Integral de Salut Mental que s'està implementant. Una vegada de més mai s'implementa prou ràpid, però ens en dona la sensació. Sabeu que el Pla de salut Mental té un calendari i aquest calendari s'està seguint. No hi ha hagut una demora o, en tot cas,

una demora indeguda. Hi poden haver demores mecàniques d'algunes coses que si no s'implementen el mes de juny s'implementen al mes de juliol. I per exemple, penso en el tema de la psicooncòloga. Hi ha hagut una mancança de psicooncòloga. Tornem a parlar de oncologia, però en aquest cas des de la seva vessant psiquiàtrica, doncs hem provat de trobar una psicooncòloga interina. Ja ens ha valgut crítiques perquè era interina. Després, quan ha de passar d'interina a permanent, que s'ha de fer un concurs, se'ns ha tornat a criticar perquè la d'interina era bona i doncs no s'havia de canviar la interina i s'havia de deixar-la amb ella com a permanent.

És a dir, ens dona una miqueta aquella sensació de què mal si fas i mal si no fas. Se'ns proposa des del Bisbat una participació molt present. En tot cas, una declaració d'interès és que ni tan sols de participació. Es tracta d'una declaració d'interès, d'una estructura que el Bisbat fa tant si ens agrada com si no. És a dir, és una cosa que ells feien sense la nostra, ni el nostre beneplàcit, ni molt menys amb el nostre permís. I ens diu a priori us interessaria? Per què dir que no? Doncs ja ens ha valgut les crítiques, perquè era a la Seu.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Això fa que és veritat que potser a nivell de la salut mental s'ha de fer més ràpid. Tinc aquí una llista de coses d'incorporacions que s'han fet aquest any: una psiquiatra, un CRA, un altre psiquiatre i un com a psicòleg. És a dir, de coses se'n fan no pas més que ahir estàvem parlant a nivell del ministeri de les implementacions que es farien a nivell del servei de psiquiatria de l'hospital, i tinc pendent unes converses amb el Comú d'Andorra per implementar un hospital de dia, així que pugui ser. No voldria allargar-me més, però torna a ser un tema una miqueta difícil.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre, i gràcies per l'esforç de sintetitzar.

Desitja repreguntar senyora Vela? Primera repregunta.

La Sra. Susanna Vela:

Si, gràcies, senyora síndica.

Mirin, jo entenc que des del Govern a vegades se'ns diuen coses quan hem tingut responsabilitat, que no ens agraden. Però jo penso que hem d'entomar-ho millor. Es tracta d'associacions, gent que fa molts anys que està treballant, gent que té una paciència, perdoni'm, infinita. Perquè el tema del PISMA, d'acord, és a dir, és una idea tan ambiciosa que no sé pas si mai es podrà acabar de realitzar. Jo entenc que davant unes associacions que s'hi estan jugant el seu dia a dia. O sigui, no entenc com el Govern, és a dir, no pot mirar tragar, és a dir, que és el que ens toca moltes vegades als responsables polítics,

acceptar la crítica, i intentar buscar les solucions perquè això no torni a passar. El què no podem sortir és en una roda de premsa i dir que difamen, que fan molt de soroll.

Perquè és que clar, sap molt greu aquestes coses, no crec que es puguin tolerar, són associacions. Perquè és que si no què farem? Enviarem a totes les associacions a la fiscalia quan diguin coses que no ens agradin o que, segons el seu criteri, faltin a la veritat? Per tant, és a dir, jo crec que sí, que com a Govern el que podríem fer és demanar excuses a aquestes associacions i cercar les maneres perquè aquesta Taula pugui funcionar de la millor manera possible, que és el què reivindiquen aquestes associacions,

La Sra. síndica general:

Ha de formular preguntes senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Doncs demanar si s'hi retracten. Si demanen excuses a aquestes associacions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Senyor Jover desitja respondre vostè entenc. Endavant.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Sí, entenc que és una al·lusió bastant directa a les paraules que vaig tenir com a portaveu i així doncs, crec que em toca defensar-ho. Miri, senyora Vela, no sé si ha reprès exactament les paraules que jo vaig dir, perquè en cap cas no les vaig acusar de difamar. En cap cas no les vaig vilipendiar i a més a més, vaig mostrar la nostra voluntat, passés el que passés, a continuar dialogant, a continuar treballant amb aquestes associacions. Perquè considerem des del Govern, de manera transversal, que el treball amb aquestes associacions és vital perquè la implantació del PISMA pugui ser la millor possible per als usuaris. I continuarem treballant amb aquesta gent. El què passa és que no se'ns fa una crítica perquè el PISMA vagi massa lentament o massa ràpid, o perquè falti un professional d'un costat o de l'altre. Que això, evidentment, que la nostra feina com a gestors públics és aguantar el cop, argumentar el què puguem i intentar millorar el dia a dia. Però una comparació amb el gueto de Varsòvia em sembla completament fora de lloc i em sembla que vostè també ho ha d'assumir això.

Llavors nosaltres no vam anar més enllà. L'únic que vam dir és que les crítiques començaven a ser destructives i que no aportaven el valor que segur que aquestes associacions ens poden aportar i que ja ens han portat en el passat. I el que dèiem és continuarem treballant amb elles i el ministre de Salut ja ha fet referència a la quantitat important de reunions productives que s'han fet, tan directament ell o personal del seu ministeri com la Secretària d'Estat amb aquestes associacions, i continuarem treballant amb molt de gust amb aquestes associacions. Però bé, crec que tots hem de vigilar una mica.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Segona pregunta senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, la qüestió és que, vistes les declaracions de les associacions, no tenen masses ganes de tornar a la Taula de Salut Mental a no ser que se'ls plantegi una nova proposta de treball. Una nova forma de interlocutar amb l'administració. I per tant, torno a preguntar, a part de que no volen reconduir les seves paraules, és a dir, lo de difamar, no ha dit vostè, senyor Jover, ho ha dit el senyor Font. És una difamació, en qualsevol cas, doncs, a un sector que pot ser el poble jueu. No estic parlant d'això. Estic parlant de que com a Govern hem de tindre una mica més de paciència i evidentment, i no esperar que les associacions només facin que aplaudir el que fem. És a dir, això ja ho sabem tots i segurament que ho compartim.

Bé, no volen reconduir les seves paraules. Jo voldria demanar és com pensen tornar a traçar els ponts amb aquestes associacions? Vistes les declaracions que van fer a la premsa, de que no tornarien, doncs a la taula de treball sobre salut mental, a no ser que es canviessin els procediments de treball que tenen establerts.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Vela.

Entenc que respon el senyor Font. Endavant.

El Sr. Albert Font:

Sí, gràcies. Nosaltres no considerem que hi hagi cap pont que estigui trencat. De fet, la pregunta anava només a nivell de les declaracions que s'havien fet. Sortosament, de totes les coses tenen les paraules i els fets. Si ens cenyim amb les paraules, evidentment, com ha dit el ministre portaveu, les lamentem, però a nivell dels fets continuem nosaltres disposats a treballar tant amb les associacions com amb les seves portaveus, sempre i quan es tracti de treballar, no demanar-nos mútuament, treure'n uns retrets i unes acrimònies que no ens ajudaran ni a nosaltres, ni a la ciutadania, ni tan sols als representants de les associacions.

En quant a la aguant i evidentment, l'aguant és infinit, normalment sempre i quan sigui en pro del treball que nosaltres tenim encomanat. El què sí que no es pot fer, tot i aguantant, és agafar-ho com a normal. Ja ho ha dit el ministre portaveu. Parlar de certes coses i no vull tornar-ne a parlar de quines coses ha fet. Penso que no ajuda i estic segur que tota la

cambrà hi està d'acord. I la ciutadania que ens escolta també. Doncs no val la pena de tornar a repetir i de tornar a dir el que no s'ha de dir, senzillament només puc, i és la meva obligació, i anava a dir i és la meva vocació, seguir a l'espera de les demandes. Amb qui parlarem si no parlem amb les associacions? És a dir, està clar que hem de col·laborar. En alguns moments hi haurà una certa fredor perquè hi haurà hagut aquests incidents possiblement que hi siguin, però penso que tots treballem en el mateix sentit. Doncs jo no vull creure que hi hagi cap pont tallat. En tot cas, per part nostra no n'hi ha cap.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Tercera repregunta senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, senyora síndica. Des del moment que van sorgir tots aquests incidents, els han tornat a contactar? Hi ha hagut alguna trucada, algun contacte per restablir una mica la situació?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Senyor Font.

El Sr. Albert Font:

Sí, sí, perdó.

És que la ministra Pallarès em recordava, ho sabia, me'n recordava. No em recordava del dia concretament, però el dia 12 de desembre ja tenim una reunió. Sé que hi havia pendent una altra reunió per anar amb el ministeri d'Ordenament Territorial per verificar el tema famós que deia de les caigudes de blocs rocosos, a la qual personalment jo els hi havia invitat. I ho sap el ministre que havia dit, vindran els teus serveis, aquestes persones, per interessar-se d'aquest suposat risc que hi hauria a nivell de les... Que entenc que ho facin. Ho entenc. Vaig ser cònsol menor d'Andorra la Vella quan va baixar un cantal del Solà d'Enclar i va ferir una persona. És a dir. Ho entenc perfectament que ho facin. Doncs m'hi vaig oferir i no sé si aquesta reunió està agendada, però sí que s'hauria de fer. És a dir, que jo penso que, torno a dir, la comunicació hi segueix sent i penso que hi segueix sent en benefici de les associacions i dels malalts que representen.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Desitja fer la quarta repregunta? Senyora Montaner.

Després vostè, senyor Font.

Endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies senyora síndica.

Jo comparteixo plenament la visió de la consellera Vela. Penso, senyor Jover, que hauria de fer un mea culpa adreçat a les associacions. Penso que a vegades la política canvia les persones i a vegades alguns dirigents es pensen per sobre del bé i del mal, no accepten la crítica, i alguns, alguns i poden tenir, fins i tot, el síndrome de Hubris. És a dir, que es pensen omnipotents. Penso que cal acceptar les crítiques perquè res és perfecte en aquesta vida. Tot és millorable, tot és millorable i per trobar solucions s'ha de veure els problemes.

Doncs dit això, tinc una petita pregunta pel senyor, pel ministre de Salut. Hi havia un projecte maquíssim a Sant Julià. Un projecte de centre integral de salut mental en plena naturalesa, amb molts vidres amb molta llum. Un projecte espectacular. I aquests inversors en la legislatura passada van anar a veure, bé era l'altra legislatura tres ministres diferents i ells el que volien és només el reemborsament de la CASS per als internaments, cosa que paguem a fora d'Andorra i paguem 800 mil euros com a mitjana a l'any. A l'any. Des de fa molt de temps. En canvi de pagar aquests 800 mil euros a l'any a fora d'Andorra seria bo tenir un centre aquí. Doncs que els inversors comprin el terreny, que facin la construcció, perquè això també generaria ocupació i, evidentment, llocs de treball, etcètera, etcètera. Doncs mireu, és una cadena que seria bona per Andorra. No sé si aquests inversors us han contactat o si ja directament han deixat el projecte de banda.

Gràcies, senyor ministre.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Font, té la paraula.

El Sr. Albert Font:

Sí, moltes gràcies, senyora síndica.

Aquests inversors. En tot cas, a mi no m'ha contactat cap inversor que vulgui fer al bosc de Sant Julià, un centre de tractament de salut mental. Sí que m'han contactat altres, no dic inversors, però sí altres companyies per interessar-se en el, anava a dir en el mercat, perquè per ells d'això es tracta. I no tinc per què no escoltar-los quan es tracta de conjuntar esforços per fer front a les patologies d'aquest àmbit. El què passa és que ha estat molt, ha quedat molt diluït. És a dir, han sigut unes primeres reunions que no hi han hagut altra més resposta que aquesta de dir estem a dins de la implementació d'un pla integral, estem comptant amb el CREI que s'ha creat, amb uns pisos tutelats que s'estan fent, amb un protocol d'interès, no pas més, amb el Bisbat, que ho sapigueu perquè potser a vosaltres no us interessarà participar a dins del què estem fent.

És a dir, que ara mateix haurem de, primer de tot, fer el què se'ns ha encomanat des del Consell General, és a dir, implementar el què ja tenim o optimitzar-ho. I després potser ens interessarem de forma potser més objectiva `pels projectes que hi puguin haver. Però d'aquest projecte no n'he sentit res, senyora consellera.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí, gràcies.

Reprenent una miqueta el fil de la meva companya Vela. Vostè, senyor ministre de Salut, senyor Font, ha manifestat una cosa que me la he anotat que ha responsabilitzat els senyors que van fer aquelles declaracions dient que no era la millor manera, sortint d'una reunió prèvia on hi havia hagut un debat, etcètera, manifestar-se en aquest sentit. Jo li reconeixo que segurament aquelles declaracions no van ser gens encertades. Segurament. Li reconeixo. El què jo demano, i potser és aquí on la senyora Vela volia una miqueta més de corresponsabilitat per part vostra. Vostè em pot dir si hagués sigut pitjor no dir res, i no comentar aquelles declaracions i no posar més llenya al foc com veu posar i tornar a agafar el telèfon i parlar amb aquells senyors i dir-los: escolteu que acabem de sortir d'una reunió, no haguéssiu pogut resoldre-ho d'una altra manera que fent manifestacions a cop calent als mitjans de comunicació? Em penso que és això el què pretenia la senyora Vela. Que ens poguessin dir vostès que jo penso que aquí no vaig estar encertats.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Respon, senyor Font.

El Sr. Albert Font:

Sí, moltes gràcies.

No ho sé si s'hagués hagut de fer això. La veritat és que, i aquí només puc parlar a nivell personal, sé que aquí estic parlant a nivell de Govern, però com que ho vaig viure en primera persona, després de la Taula de Salut Mental. Primer de tot em va sorprendre perquè el to de les converses que havíem tingut era un to bo, gairebé diria cordial. És a dir, clar que hi havia alguns aspectes que se'ns criticava. Per exemple, se'ns criticava de parlar amb el Bisbat amb el tema del què hem dit abans, d'aquest interès que hi havia. També se'ns criticava, i és arrel d'aquesta crítica que els vaig convidar a anar al Ministeri d'Ordenament Territorial, amb el tema de les caigudes de blocs rocosos. Se'ns criticava. No és qüestió de la crítica. Però veient que després de, aquestes reunions ja sabeu com són, hi ha la part

oficial i després hi ha el post reunió i després de la reunió amb mi em va semblar humilment que el to era bo, és a dir, havíem acabat. Lògicament, quedàvem cadascú en les nostres posicions. Però havíem acabat amb una certa entesa. Les persones que representaven aquestes associacions havien estat d'acord amb anar a veure al ministeri el tema aquest de les caigudes de blocs rocosos. I jo m'havia compromès a tenir-les informades del què es parlaria amb el bisbat d'Urgell i es va acabar. I llavors va ser quan van aparèixer aquestes declaracions. No sé a qui li corresponia de trucar l'altre i de dir, escolta, no és el què volia dir, què ha passat. No ho sé. Però en realitat penso que això, ara per ara, i espero que després d'aquest debat que estem tenint, el petit debat que estem tenint, prevaldrà el fet de que hem de continuar treballant junts. La mecànica, l'escenificació de qui ha de fer què, penso que passa darrere de l'eficàcia del què estem tractant.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Font, segona repregunta.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

No li demano qui ha de fer què. Jo li demano que, a veure si vostè pensa que, igual que jo penso que ells no van estar encertats amb aquelles declaracions, vostès també es van equivocar fent-les seves. Això és el què jo li demano que em digui si ho pensa o no ho pensa.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Senyor Jover. Endavant.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Com que vaig fer les declaracions. Jo miri, no vam fer les declaracions per *motu proprio*, proactivament amb la voluntat de dir: no estem contents i ara farem una declaració pública als mitjans de comunicació dient que no estem contents. No ha estat això. És a dir, els mitjans de comunicació a la roda de premsa posterior al Consell de Ministres em van demanar la valoració del Govern sobre aquelles declaracions. És a dir, en cap cas a l'ordre del dia dels punts que havíem de tractar en roda de premsa es trobava que el Govern mostrés el seu malestar amb la forma de les declaracions que s'havien fet. No. Si els mitjans de comunicació no ens haguessin precisat res ni ens haguessin demanat un posicionament

formal sobre aquestes declaracions nosaltres no haguéssim anat més enllà i haguessin fet, doncs, al mal temps, bona cara i anar tirant.

El què passa és que si se'm demana sobre unes declaracions concretes, sí que hem de donar la nostra opinió com a Govern. I com que s'havien traspassat algunes línies, doncs, i torno a dir, marcant que la nostra voluntat era de continuar negociant passés el que passés, continuant valorant la necessitat de que aquestes associacions ens ajudessin amb el procés de que la implementació del PISMA es fes de la millor manera possible per atendre el millor possible els usuaris de salut mental que tenim al país. Doncs amb tot aquest element, a més a més, vaig afegir que traspassar aquestes línies segurament no aportava valor a les crítiques que se'ns feien des d'aquestes associacions. Quan a més a més nosaltres mateixos ja havíem dit que la crítica constructiva és la millor manera per avançar i la crítica l'entomem molt bé, com no pot ser d'una altra manera.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Pregunta número 4. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel Molt Il·lustre Senyor Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 26 d'octubre del 2022, relativa a la situació econòmica, els salaris, els preus dels lloguers i el poder adquisitiu.

Fou registrada amb el número 851 i s'ha publicat en el butlletí número 134/2022 del 31 d'octubre.

Exposa la pregunta al senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Vista l'actual situació produïda tant per la conjuntura com per les conseqüències de les polítiques dutes a terme en els darrers anys, i donades les creixents dificultats de les famílies autònoms del nostre país i la pèrdua global de poder adquisitiu que s'està produint amb l'increment dels preus del lloguer de l'habitatge com a principal motiu de preocupació de la ciutadania, es demana quina previsió d'increment salarial preveu el Govern per al proper any per tal de garantir una recuperació del poder adquisitiu i en quina mesura aquest increment serà superior al que s'estableixi per a la revisió dels preus dels lloguers.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor conseller.

Respon pel Govern, senyor Jover. Teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Hauré de començar responnent la pregunta, fent una miqueta de context, però també donant-li la raó en un punt que jo crec que és important i que és compartit, diria, per la majoria de forces polítiques o per la totalitat de les forces polítiques de l'arc parlamentari, que és la preocupació per l'evolució del poder adquisitiu, per la minva del poder adquisitiu associat sobretot amb l'element de la inflació amb el que ens trobem. Recordar que l'última dada de la que disposem és l'IPC pel mes d'octubre, que estaríem a 6,9, amb una lleugera disminució des del màxim que vam tenir el juny del 7,4, però es manté en un valor doncs elevat, preocupant i que té un impacte sobre el poder adquisitiu. De fet, Govern ja ha fet coses perquè al mes de maig la inflació es trobava al 6,6 % i vam voler implementar tota una sèrie polítiques. Algunes amb reglament ja ara suficient. Algunes van necessitar d'un projecte de llei per poder ajudar el poder adquisitiu de les famílies. I vam de fet, amb la llei que vam introduir el mes de maig, introduir un crèdit extraordinari de 10 milions d'euros amb diferents elements que ajudaven el poder adquisitiu de les famílies des d'increments als ajuts a l'habitatge, ajuts a l'educació, la introducció del transport públic gratuït, reduccions en diferents productes a l'IGI, increments de les devolucions parcial dels impostos especials, etcètera.

I un altre punt que també veig important, a part de l'increment del salari mínim que havíem fet al gener del 3,3 %. Veient com anava evolucionant, doncs, justament aquesta inflació, preocupats per l'efecte que això tenia sobre el poder adquisitiu, doncs en aquell moment vam decidir de fer un increment complementari al salari mínim del 3,67 %. I a més a més, fer una política intervencionista, però que vam pensar que era necessària, que és obligar al sector privat a aplicar un increment de tots aquells salaris que es trobaven entre el salari mínim i els 27.000 euros anuals, el salari mitjà d'un 3,3 %.

En quin context ens trobem ara? Doncs ens trobem en un context d'aquest IPC, l'últim valor sabut és del 6,9 % a l'octubre. Aquest matí hem tingut un debat al voltant de la capacitat de previsió de l'IPC per a finals d'any. Hem acordat que segurament, doncs, ens podríem bellugar amb uns números que anessin des de la previsió del Fons Monetari Internacional, que es troba el 5,3 % a un número proper, doncs, a aquest 6,9 % que tenim actualment. Vist que hi ha una lleugera tendència a la disminució, doncs els últims mesos i que podem preveure que si no hi han i malauradament hi han moltes incerteses que són completament externalitats a Andorra, però si no hi han noves sorpreses a nivell de la volatilitat de certs productes, doncs ens hauríem de mantenir dins d'aquesta forquilla.

El Govern ha volgut impulsar el debat social. De fet, el ministre de Presidència i d'Economia, però també el mateix cap de Govern, han participat al Consell Econòmic Social i han impulsat han promogut l'intent de trobar un acord pel que fa als increments dels salaris, tant sigui el salari mínim com també polítiques que poguessin anar més enllà del salari mínim.

De moment no hi ha hagut un acord, però el Govern no llença la tovallola. De fet, la voluntat és continuar impulsant aquest debat social perquè pensem que és necessari de trobar,

doncs, un punt d'acord entre els actors socials per poder arribar, ja li dic, no tan sols a un valor de l'increment del salari mínim, si no segurament també a increments associats d'una franja que podria anar del salari mínim al mitjà o fins i tot polítiques més llargues. Evidentment, si no s'arriba a un acord a través del Consell Econòmic i Social, a final d'any el Govern, quan tingui les dades ja més avançades d'aquest IPC, doncs agafarà les decisions unilaterals pertinents, associades tant al salari mínim com també, el què li comentava, com a mínim entre el salari mínim i el salari mitjà.

Vostè, en la seva pregunta de manera lògica, també ens parla d'aquesta correlació amb l'habitatge, el lloguer, que és una de les despeses més importants que han d'afrontar les nostres famílies i ens demana quina política volem fer sobre la revalorització dels lloguers. I de fet, jo crec que no es poden segregar, no es poden dissociar les dues reflexions, és a dir, quina serà l'evolució dels salaris, amb quina serà l'evolució que es permetrà del preu dels lloguers. I així doncs, nosaltres ens emplacem a intentar continuar tenint aquest acord a nivell del Consell Econòmic i Social. Pensem que és el millor lloc i els millors actors per poder arribar a un acord transversal i que d'aquest acord el Govern incidirà amb quins són els increments possibles que es fan sobre els habitatges de lloguer.

Evidentment, ja li ho puc anunciar, no serà cap sorpresa, una línia vermella que en cap cas no es passarà, que és que no es deixarà incrementar els lloguers d'un percentatge superior al que es deixi incrementar el salari mínim. Evidentment, això és una línia vermella. Però serem, doncs, més ambiciosos en funció dels acords que s'arribin amb els acords que poden anar fins i tot més enllà d'un any. Sap que el sindicat, doncs, ha proposat una política a diversos anys. Si hi hagués un acord entre sindicat i patronal per fer una política més enllà d'un any, doncs també s'hauria de tenir en consideració aquesta evolució. Així doncs, preocupats, i ho compartim, per al poder adquisitiu, ja mesos que fem mesures associades a intentar protegir al màxim el poder adquisitiu de les famílies.

La Sra. sòndica general:

Ha d'anar acabant, senyor ministre.

El Sr. Èric Jover:

Sí, senyora sòndica. I doncs, esperarem a com es van afinant les dades d'inflació, com van afinant-se el diàleg, esperem l'acord, d'aquest debat social per poder des del Govern prendre les decisions corresponents.

Gràcies, senyora sòndica.

La Sra. sòndica general:

Gràcies, senyor Jover.

Senyor López. El seu temps de rèplica.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora sòndica.

Jo, si em permet, també faré una mica d'anàlisi de l'actual context fent referència a diversos informes i publicacions, ja sigui de l'ARI o publicacions d'estadística. Començaré per l'informe de l'Observatori del segon semestre del 2022 perquè es conté a les pàgines 22 i 21, en el que s'apunta que el preu de l'habitatge, els salaris i el nivell de vida car és la principal preocupació o és l'aspecte que més cal millorar per un 56 % dels ciutadans del nostre país. A la pàgina 21, el preu de l'habitatge és el principal aspecte que preocupa al 48,8 % de ciutadans del nostre país. Aquest indicador ha passat del 23 %, el segon semestre del 2020, a gairebé el 49 % dos anys més tard. En diferents informes també publicats per l'ARI més del 40, gairebé el 45 % de les famílies declaren no poder fer front a una despesa imprevista.

En l'informe de 13 d'octubre del 2022, en aquest cas d'estadística, com deia el senyor Jover, l'actual índex de preus al consum és d'un 6,9 %. I, com ja hem discutit, em sembla abastament aquest matí, sembla difícil que aquest índex pugui baixar de manera significativa d'aquí a final d'any, vist que l'any passat es van produir reduccions en alguns preus. Cal dir, a més, que tot i que l'índex mitjà és d'un 6,9 %, la partida dels aliments està en un 11,6 %. I partides com el calçat i la vestimenta estan a un 11 %.

La darrera estadística de salaris del 17 d'octubre demostra un retrocés salarial important. El nivells salarials més freqüents avui en dia al nostre país són els situats entre 1.200 i 1.300 euros. I en general, tota l'escala de distribució de salaris ha girat cap a l'esquerra, és a dir, cap a salaris més baixos. També hi ha, també cal dir ho, un increment notable de salaris molt elevats al nostre país que tenen una incidència sobre el salari mitjà.

I ja per anar acabant els darrers informes o els informes d'aquests dos anys amb relació al Producte Interior Brut demostren com el sector immobiliari i el sector destinat al lloguer d'habitatges ha crescut de manera important, obtenint beneficis o almenys amb una aportació molt important al valor agregat brut, fins i tot en els períodes de pandèmia. Vaig tenir ocasió de debatre sobre aquesta mateixa qüestió amb el senyor Filloy, en un debat en un mitjà de comunicació, fa algunes setmanes. Per tant, en l'actual context, i vist que per a molts ciutadans l'increment del preu de l'habitatge és la principal preocupació a hores d'ara sembla que té tot el sentit parlar de que cal que es produeixi un creixement moderat dels lloguers per als propers anys si realment es vol una recuperació del poder adquisitiu. Si no altrament, com hem vist en aquests darrers períodes, mentre els ingressos creixen per alguns, i a les dades que donat em remeto, el poder adquisitiu de les famílies baixa i la competitivitat dels autònoms i dels empresaris també baixen.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor López.

La seva dúplica breument, senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

De fet, bastanta part de l'argumentari del senyor Pere López li compro perfectament amb el què és objectivar, doncs una dificultat que tenim a nivell de poder adquisitiu. Segurament amb el què no estem d'acord és amb l'anàlisi una mica més profund d'alguns dels elements. I vostè, per exemple, s'ha oblidat de dir que el salari mitjà també s'ha incrementat significativament. És a dir, no és gràcies a uns increments dels salaris més elevats que hem tingut un increment del salari mitjà, sinó el salari mitjà, que no està afectat per increments tan sols a les parts més altes dels salaris, doncs també està tenint un increment significatiu. I segurament aquest salari mitjà també té un increment significatiu gràcies a les polítiques que està desenvolupant el Govern, tant per intentar millorar l'activitat econòmica del país, la seva diversificació, però també aquestes mesures intervencionistes que li dic, com per exemple l'increment forçat, la intervenció que hem fet a nivell del salari mínim i el salari mitjà.

I l'últim comentari referent a l'habitatge, doncs vostè sap que també, fins i tot diria en contra de l'ADN d'alguns dels partits polítics que formem la majoria. Hem estat especialment intervencionistes en el mercat del lloguer perquè pensàvem que era necessari, perquè pensàvem que era necessari topallar, frenar els increments que la llei del mercat, la llei de l'oferta i la demanda, provocaven en aquest tipus de productes.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Jover.

Iniciem les repreguntes, senyor López. Primera repregunta.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

No és que la vulgui contradir, però més que potser anar a les repreguntes. Potser sí que hauríem d'anar a la pregunta que he plantejat. Perquè segurament per totes dues bandes hem fet uns anàlisis de l'actual context en el què ens situem. Però el senyor Jover no ha contestat la pregunta en sí que se li que li formulava amb el sentit de quina previsió salarial creu el Govern que ha d'haver-hi l'any que ve per recuperar el poder adquisitiu de les famílies i, sobretot, si creu que aquest increment salarial que s'hagi de produir ha de ser superior o no a l'increment que pugui haver-hi sobre els preus dels lloguers. Aquesta era la pregunta que estava formulada.

Vostè ha fet tota una sèrie de reflexions, però a mi m'agradaria que centressin el debat en la pregunta que se li formulava i que sigui concret en aquest sentit. Vostè apel·la a reunions del Consell Econòmic i Social. Díficilment sembla que es pugui produir un acord en aquest sentit per moltes raons, no totes imputables al Govern, evidentment, perquè hi ha també altres agents asseguts a la taula, però en cap cas es pot dir que el Govern estigui arbitrànt o liderant aquest diàleg social. Per les informacions que tinc, tant per sindicats com per patronal, s'asseuen els dos bàndols a la taula, però el Govern no es presenta ni amb informes, ni amb estudis, ni amb propostes que hi pugui haver-hi. Les posicions avui en dia

és públic i notori estan prou allunyades. Hi ha una proposta per part del sindicat. A hores d'ara no s'assembla, o com a mínim no es publica cap proposta per part de la Confederació Empresarial Andorrana i per tant, tot sembla que amb el seu plantejament, sembla que el Govern haurà de decidir. I estaria bé saber aquestes alçades, estant en el mes de novembre, estant amb un índex de preus del 7 %, amb un increment, com deia abans, amb els aliments, amb altres productes de l'11 %, amb uns increments de l'energia o dels carburants, fins i tot. En aquest sentit, que el Govern comenci a dir cap on anirà aquest país de cara al proper any.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Primer recordar-li que no hem esperat a final d'any per poder fer les mesures, sinó que Govern quan va veure que s'enfilava la inflació i li he recordat un valor del 6,6 %, em sembla que era al mes de juny o al mes de maig, doncs nosaltres ja vam tirar endavant una llei per poder, doncs, dotar-nos de les eines legals necessàries per començar. Per, el què li deia, és a dir, obligar els increments salarials entre salari mínim i mitjà. I dotar de tota una sèrie de polítiques associades a millorar el poder adquisitiu de les nostres famílies i protegir-lo d'aquesta inflació que està creixent. Actualment ens trobem amb un 6,9. Hem passat al màxim del 7,4. Ja veurem com evoluciona.

Però tampoc no puc estar d'acord amb el què vostè diu del Consell Econòmic i Social. El Consell Econòmic i Social li hem donat el màxim valor polític. I la prova d'això és que el mateix cap de Govern, doncs, ha participat i ha marcat, doncs, la importància que el Govern dona a aquest òrgan de debat social per intentar buscar un acord.

Després vostè diu que el Govern, doncs, no ha fet aportacions. Miri, una de les coses que ha fet Govern és, a part de les reunions formals, aportar informació estadística a les diferents parts per poder ajudar. I aquesta informació estadística, fins i tot, doncs, hi havia diferents escenaris perquè tant la patronal com els sindicats poguessin utilitzar aquelles dades per poder intentar apropar posicions en allò que sigui possible. Ja sabem que ens trobem ja el 10 de novembre, ja sabem que estem arribant a finals d'any, però no volem llançar la tovallola sobre aquest debat social. Volem continuar incidint. Volem continuar ho promovent. I les decisions que empenirà Govern si no s'arriba a un acord social entre les dues parts, doncs evidentment hem de fer ho a posteriori de que haguem llançat la tovallola i no és el cas actualment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Segona repregunta senyor López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, en tot cas, el que sí que és cert és que el Govern va entrar un projecte de llei a tràmit parlamentari en el que vinculava l'increment del preu dels lloguers per l'any que ve a l'increment que es pugui produir amb la revisió salarial que pugui sortir del que surti en el Consell Econòmic i Social, o bé el que finalment el Govern acabi decidint i del que el Govern, doncs, sembla no estar disposat a donar-nos cap pista en aquesta sessió de control parlamentari. La interpretació que fem alguns d'aquesta mesura és que sembla que el Govern el que planteja és que els lloguers creixin en la mateixa mesura que el que es pugui preveure, el que pugui sortir de l'acord o del que deixi decideixi el Govern pel tema dels salaris.

Jo li vull demanar en tot aquest antecedent que he fet i les dades que vostè també disposa, i aquesta suposada o aquesta preocupació del Govern pel poder adquisitiu de les famílies. En quina mesura es defensa el què, a hores d'ara, és la proposta del Govern? És a dir, que si els salaris, per exemple, creixen un 4 %, els lloguers també creixin un 4 %. Si vostè creu que realment està en la mateixa situació, el conjunt de les famílies del nostre país, d'aquells propietaris que fa uns anys van construir un immoble que segurament ja el tenen en bona mesura amortitzat i pagat, i que ara, doncs, veuran incrementat les seves rendes de manera, al nostre entendre, absolutament injustificada.

Per tant, li demano com es justifica per part del Govern pensar que els lloguers han de créixer en la mateixa mesura. Si és aquest el plantejament del Govern, perquè hi ha altres interpretacions, semblaria ser damunt de la taula en la mateixa mesura que incrementaran els lloguers de cara a l'any següent. I després, si el Govern pensa o creu que tots els lloguers s'han d'incrementar o només alguns lloguers fins a un determinat, perdó tots els salaris s'han d'incrementar o només alguns salaris fins a algun llindar determinat, i si ha d'existir també algun tipus de llindar per a l'increment dels preus dels lloguers.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Ja sé que esteu debatent aquest projecte de llei i sé que ha generat un cert debat de com s'havia d'interpretar aquesta norma. I per part de Govern, doncs ens volem excusar en el sentit de que potser el redactat que es va proposar, doncs no era el suficientment clar perquè pogués ser inequívoc en la interpretació. La interpretació no és que automàticament,

doncs si s'incrementa un percentatge s'hagi de traslladar un cert percentatge, sinó que hi ha d'haver una relació entre els dos elements i que nosaltres, doncs justament posposàvem decidir quin era l'increment que traslladàvem als lloguers a tenir aquesta decisió. Primer, a saber, les dades d'inflació com apunten els darrers mesos de l'any i també a tenir aquesta decisió, si pot ser amb un acord transversal social, sobre quin és el pacte de rendes que es podria arribar. Si aconseguim això, doncs el què vam marcar en el projecte de llei era aquesta voluntat de lligar les dues coses. Nosaltres enteníem que no es podien revaloritzar de manera absoluta els lloguers amb el valor de la inflació, sense tenir en consideració els elements salarials o la progressió salarial.

Això, de fet, respon a una modificació si ho comparem amb projectes de llei que hem fet anys anteriors però que estàvem en contextos d'IPC molt més moderat. És a dir, amb IPC més baixos, amb inflacions més baixes al donar la capacitat al propietari d'incrementar seguint la inflació, no ens semblava forassenyat. I per això, doncs, ho hem anat mantenint aquests darrers temps. Aquest any, vist que el valor de la inflació és molt més significatiu i que encara que haguem d'esperar veure com acabem, tant vostè com jo sabem que aquí arribarem amb una xifra elevada, doncs ja no podem desvincular els dos elements. I és per això que vam introduir aquest redactat i ja li admeto potser no tot lo clar que hi hagués hagut de ser.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Tercera repregunta. Senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo crec que cal desvincular les dues coses. És a dir, el què s'està parlant al Consell Econòmic i Social és el què augmentaran els salaris. No s'està discutint al Consell Econòmic i Social quin és l'augment que ha d'haver-hi dels lloguers. Tot i que, vista que és la principal preocupació, tant sindicats com patronal a vegades estan més preocupats per les polítiques d'habitatge que no per les polítiques salarials, el què, al nostre entendre, és de manera implícita o bastant explícita un reconeixement de que el què preocupa realment als empresaris i als treballadors avui en dia és més la política d'habitatge que no pas altres altres qüestions.

Per tant, la pregunta que li estic fent no té, en el nostre entendre, res a veure amb el què es discuteix al Consell Econòmic i Social. A partir de la xifra que pugui sortir o de la xifra que no surti, de la xifra que vostès decidiran, en quina mesura, perquè això és contrari al que va dir, per exemple, el ministre Filloy amb motiu del dia de Meritxell, que va dir clarament que els lloguers, i que això venia de la Comissió d'Habitatge, que els lloguers augmentarien el mateix que s'acordés per la revisió dels lloguers, vingués del Consell Econòmic i Social o vingués de la decisió que el Govern pogués prendre.

I el redactat del projecte de llei. Bé, potser sí que és interpretable tot segurament és interpretable, però en cap cas es dona a entendre que sigui inferior. Diu que l'increment que es pugui produir dels lloguers serà d'acord amb aquest índex de revisió de salaris, que també està per definir, saber exactament què és dins d'aquest projecte de llei. Per tant, sigui quina sigui la xifra, i vist que vostè no ens vol donar cap pista, si tots els salaris augmentaran, si només augmentaran salaris fins a un determinat nivell, sigui quina sigui aquesta xifra, el què es pensa fer amb els lloguers és que el què s'augmentarà serà menys que aquesta xifra? O es manté amb el que deia el ministre Filloy el dia de Meritxell, el que teòricament ha sortit de la Taula de l'Habitatge i el que tampoc no han esmenat els grups de la majoria i que, per tant, si no hi ha una modificació en aquest sentit, el projecte de llei sortirà amb que això ha de ser amb una certa equivalència o amb un cert component d'igualtat.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Si, gràcies, senyora síndica.

No reprenguem les declaracions del senyor Filloy perquè ell mateix les va matisar. El cap de Govern també va clarificar quina era l'opinió del Govern en aquell moment i de fet, ens mantenim en la mateixa opinió. Vostè diu que s'han de desvincular el què és la política salarial de la política que fem sobre la revalorització de l'habitatge. Jo puc arribar a entendre que vostè digui que això no és un element que ha de ser objecte del Consell Econòmic i Social. Puc arribar a entendre, encara que és un element de rellevància, llavors també entenc que aquests actors dins del Consell Econòmic i Social tinguin en consideració o vulguin comentar aquest element.

El que passa és que per Govern sí que les dues coses estan completament vinculades. Si nosaltres donem l'opció de revaloritzar o obliguem a revaloritzar els salaris un $x\%$ i exactament el mateix percentatge o un percentatge inferior als lloguers, ens trobem en una situació. En canvi, si incrementem 10% els lloguers i els salaris tan sols els incrementem un 2% . Doncs evidentment, que col·loquem en una situació de dificultat. És a dir, són dues coses que no es poden desvincular. Nosaltres el que fem és esperar els dos elements que pensem que són necessaris. Primer empentarem tan com sigui possible i ja li puc dir que serem proactius a l'hora d'intentar arribar a un acord a nivell del Consell Econòmic i Social per arribar a aquest acord transversal, que seria doncs, el millor.

I li donaré un element afegit que ha estat eximit per la patronal. Jo crec que és un element que estem tots d'acord, però que no ens pot excusar per la inacció. La patronal, el què comenta és, es pot debatre el salari mínim, el debat sobre variacions de salaris més enllà del salari mínim haurien de fer l'objecte de convenis col·lectius. És veritat i segur que vostè

també hi estarà d'acord de que sector per sector, els actors socials segurament són els més adequats per arribar a pactes que siguin, doncs cadascú a la seva banda. Cada sector permetre increments salarials diferenciats.

Què passa? Que si els actors socials no arriben a aquests convenis col·lectius, que, per cert, l'administració n'ha impulsat algun, doncs l'administració haurà d'agafar una decisió que sigui molt més general i que sigui d'aplicació a tot el teixit econòmic. Però estem en aquesta línia. Afavorir al màxim el debat per poder arribar a un acord a nivell d'aquesta Taula, aquell Consell Econòmic i Social sobre els salaris i estar a l'expectativa de com acabem de tancar les dades d'inflació. Lligant aquestes dues dades i de manera lògica proposarem una revalorització dels lloguers associada amb aquestes dues dades que són principals.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna repregunta més? Per part seva, no, senyor López.

Senyora Montaner, vostè havia aixecat la mà. Endavant la seva repregunta.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Referent a la problemàtica dels lloguers, volia preguntar al Govern si ja sap la proporció de cada tipologia de propietaris que tenen el seu pis buit i si els podem localitzar a l'Institut de l'Habitatge. Va parlar de 6.000 pisos buits en el seu moment. No sé si el Govern s'ha plantejat mirar també la mitjana actual, a nivell del mercat, bé la mitjana relativa al preu de lloguer per tipologia de producte immobiliari i per parròquia. I si el Govern s'ha plantejat fixar una forquilla imposada als propietaris en funció d'aquesta mitjana per frenar els preus, els preus abusius a nivell dels lloguers. Cal reconèixer que és una temàtica molt difícil que s'ha intentat en aquesta cambra, evidentment, posar accions, però que la problemàtica actual és molt preocupant. Hi ha molts andorrans que estan marxant del país, perquè, evidentment, quan hi ha un propietari que vol recuperar el seu bé per la seva família té tot el dret, però la persona es troba després sense pis i quan busca pisos disponibles el preu és molt, molt elevat. Hi ha molts andorrans que estan marxant del país i residents també.

No és una temàtica fàcil. Evidentment jo vaig rebre queixes també de ciutadans que van dormir al cotxe. Imagineu el cotxe. Perquè no trobaven pisos i que ara estan vivint llogant una habitació a la casa d'un desconegut per 300 euros. Doncs sé que és problemàtic i no sé si ja s'ha fet, doncs, aquesta feina de tipologia de propietaris que tenen els pisos buits per desencallar potser el tema d'inversors estrangers que no havien declarat el seu bé en el seu país d'origen.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

Bé. He entès una mica, crec que hi ha diverses preguntes en la seva pregunta. La primera, molt concreta, es basa en la recerca d'aquests 6.000 habitatges buits per veure, doncs, quina és la seva, el seu destí o què se n'està fent. Simplement també a mode de recordatori, el què vam fer inicialment va ser, doncs, definir aquesta dada. Hi havia, doncs, molt debat al voltant de quants habitatges buits hi havia al país i, per tant, calia fer un treball de recerca intens per definir quina era la quantitat. El què vam fer va ser parlar amb les diferents mútues elèctriques, tan FEDA com les mútues parroquials per tal que ens donessin quins habitatges tenien un consum baix o molt baix o nul. I d'aquí surt aquesta xifra d'habitatges, doncs pràcticament sense consum elèctric.

Aquestes dades eren només dades de consum elèctric i, per tant, no ens permetien disposar de la informació necessària per tal d'accedir als titulars d'aquests habitatges. Vam veure, doncs, una vegada disposàvem de la informació que era necessari perquè era la primera cosa que ens demanàvem, escolta, quants habitatges buits hi ha en el país? Aquesta era la quantitat. Una vegada tenim la quantitat, el què era important era justament saber perquè estan buits, no de qui són i poder-los contactar. Aleshores, doncs, amb la llei que hi ha a tràmit parlamentari, el que hem entrat és un article que ens permet accedir a aquestes dades dels titulars per, en base a l'estudi del Pla pel dret a l'habitatge que estem impulsant, fer una enquesta nominal a cada una d'aquestes persones per veure si podem, perquè no serà evident, esbrinar quina és la situació. Hi pot haver moltíssimes casuístiques com vostè es pot imaginar. I a partir d'aquí, doncs, fer propostes que permetin la introducció d'aquests habitatges en el mercat ordinari de lloguer.

També em demanava si havíem fet alguna mena d'anàlisi del preu del lloguer per parròquia i tipologia d'habitatges. Per aquesta dada, doncs, també no teníem informació estadística en aquest sentit. I el que, com vostè sap en lleis anteriors, també amb la llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge vam introduir la creació de la base de dades de contractes de lloguer, anomenat SICA. Aquest sistema ens permetrà registrar tots els contractes de lloguer en vigor al país amb una informació molt concreta que és el lloguer, la tipologia de l'habitatge i la parròquia, evidentment, sense dades personals. Ja es va, per part de l'Institut, ja es va licitar el projecte per l'elaboració d'aquest sistema informàtic. Aquest sistema informàtic ja està elaborat i ja està en fase d'implementació en alguns dels comuns. Hi ha comuns que ho estan ara justament posant en marxa i veient a veure com ho poden fer per implementar els nous contractes de lloguer que els hi arriben i veure també com encomanava la llei de

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

...poder incorporar els lloguers, acabo senyora síndica, els contractes de lloguer que ja teníem. Una vegada tinguem aquesta informació, que no serà ràpida perquè dels comuns ha d'entrar molta informació, disposarem d'aquesta informació que vostè em demanava i ens permetrà, segurament, acotar molt més polítiques d'habitatge. No sé si em deixo alguna cosa, però en tot cas la repregunta i li podria contestar

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Desitja fer una segona repregunta. És el seu torn si vol fer una repregunta. Endavant!

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora Síndica.

Els propietaris han de fer la declaració a nivell dels comuns, dels lloguers percebuts a l'any, etcètera. Doncs jo crec que potser aquesta dada també ajudaria per a fer tot aquest tema, però aquest sistema penso que el sistema informàtic és primordial i gràcies a això ja tindrem dades i podrem actuar.

Gràcies senyora síndica!

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Algun comentari? Senyor Font, la seva primera repregunta.

El Sr. Jordi Font:

Si és només una precisió, si no l'he entès malament, senyor Jover, vostè ha parlat de convenis col·lectius i ha precisat que Govern n'hauria propiciat algun o incitat algun. Si ens pot precisar quin és, si us plau.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Em referia al conveni col·lectiu del SASS.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Senyor Sánchez la seva repregunta.

El Sr. Carles Sánchez:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Anava escoltant i no tenia previst de repreguntar, però, sentia sobre el projecte de llei actualment en tràmit i que el tenim a comissió. Bé, en primer lloc, respecte a..., clar, hi ha una pregunta que també tenim i aprofitant la sessió de control i de preguntes, doncs li faig directament. És a dir, què succeeix perquè tots els contractes estan indexats a l'IPC, doncs ho marca la llei d'arrendament de finques urbanes, aleshores no s'introdueix aquí un element d'inseguretat jurídica en vincular-los amb aquest índex de revaloració dels salaris?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez, senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Segurament l'element més clar i més neutre i més pacífic hauria estat, doncs, de dir que, independentment del valor de la inflació, nosaltres acceptàvem, doncs, que es complís la lletra petita del contracte. I a part de que es prorrogués obligatòriament, doncs s'apliqués aquesta inflació. Considerem que vist els valors d'inflació amb els que ens trobem, tot i que no sigui segurament la interpretació més pacífica, segurament haurem de fer limitacions en funció dels valors que tinguem al final i, malauradament ho torno a vincular, a la política salarial que es desenvolupi.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Jover.

Senyor Sánchez la seva segona repregunta.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, i seguint amb aquesta línia, clar nosaltres vam introduir ja una prevenció sobre l'índex de revaloració salarial que sigui el 25 % d'aquests, mantenint un topall. Doncs entenem, com ha explicat el senyor López, que l'increment de lloguer ha de ser bastant inferior al dels salaris. Ha concretat els criteris que s'empraran per decidir finalment quin serà aquest augment dels lloguers. Però jo li pregunto, en funció d'aquests criteris no hi ha gaires eleccions possibles. Hi ha uns escenaris que s'aclareixen ara mateix. Quins escenaris ha dibuixat el Govern entorn a aquesta pujada, serà una pujada mínima, serà una pujada entorn al salari, serà una pujada d'un altre caire?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo crec que m'hi he esplaiat amb el seu company, el Pere López, de manera bastant important de quins són els criteris que afecten a aquesta presa de decisions. De totes maneres, permeti'm girar-li una miqueta la seva pregunta. Sé, perquè els grups parlamentaris ens ho han comentat, quina esmena vosaltres estàveu proposant i perquè jo considero que aquesta esmena segurament no és adequada, de fixar aquest 25 %. Perquè el 25 % de la inflació serà molt diferent si estem parlant d'un inflació del 6 % o del 8 %. I a més a més, en funció del pacte social que s'arribi sobre les rendes, serà molt diferent si agafem una decisió d'incrementar un 5 %, un 7 % o un 4 % i si hi ha un acord que és purament anual o un acord plurianual. Per això pensem que ara tancar, que obligatòriament ens fixem en un percentatge quan no tenim la resta de variables completament tancades, segurament és lligar-nos de mans i peus i potser fer que després l'eina no sigui suficientment útil. Per això, si em toqués a mi valorar ho, encara que no sigui evidentment Consell General, diria que lligar-ho amb un percentatge fix en aquest moment, doncs segurament és inadequat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Font, vostè ha fet les dues.

Ai, perdó, senyor López, era vostè que demanava la paraula. Vostè li'n queda una i al senyor Font també li'n queda una.

Senyor López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, no ho sé, senyor Jover, si he entès bé l'esmena o si li han explicat bé la dificultat o la situació en la que ens trobem perquè és una mica, i essent el tema lo seriós que és, lo preocupant que és, afectant els salaris i els lloguers del país per al proper any, em sembla que és una situació molt preocupant i que genera un cert descontrol o una sensació de que no sabem on van o com a mínim són vostès els que han presentat la iniciativa legislativa. I no ho sé si no li arriba bé la informació del què es treballa en comissió. Nosaltres hem fet el mateix que han fet vostès. És a dir, nosaltres no hem referenciat respecte a l'IPC. Vostès han dit que el què s'augmenti dels lloguers, i està en un PowerPoint d'aquests que vostès distribueixen quan fan rodes de premsa, serà igual, i posa igual, a l'increment dels salaris que vingui del Consell Econòmic i Social o el que vingui d'això. Per tant, ja hi ha un percentatge, vull dir, en el seu text el seu percentatge és el 100 % i el nostre percentatge és un 25 %. Per tant, tan dolenta és la seva proposta com la nostra.

Si vostè no vol fixar un percentatge perquè vostès ja n'han fixat un de percentatge. Posicionaments polítics. Evidentment, cadascú pot defensar el que defensa i cadascú es posicionarà de la banda que hi és, però llavors no entenc el què ens està dient que no té sentit fixar un percentatge quan vostès han dit que era igual. Nosaltres hem ficat un 25 % i ho hem explicat i ho hem explicat repetidament i hem fet rodes de premsa, articles d'opinió i de tot tipus per intentar fer veure el nostre posicionament, que en un moment com l'actual seria un error, perquè, a més, això té uns components de cara a la inflació de l'any vinent, fer aquesta igualtat que vostès proposen. I que els salaris que no podran pujar segurament el mateix que l'IPC, però com a mínim per recuperar poder adquisitiu, que augmentin més que el què augmentin els lloguers. I per això hem fet aquesta proposta del 25 %. Però llavors no entenc res del què ens diu ara vostè dient que no ha d'haver-hi aquí un percentatge quan vostès ja l'han posat. I és igual, que és, per tant, el del 100 %. És per estar una mica preocupat amb el descontrol que hi ha des del Govern al presentar aquesta iniciativa legislativa. El descontrol dels grups que li donen suport, que no saben el què diu el projecte de llei, no els han esmenat, que és el que s'hauria de conèixer...

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyor López.

El Sr. Pere López:

sobre una qüestió que és, jo diria, gairebé central en aquest final de legislatura.

La Sra. síndica general:

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Jo crec que aquí ho he admès, diria que en la meva primera intervenció o la segona, potser de que segurament no havíem estat prou clars amb el redactat d'aquest article. La voluntat no era aquesta que la revaloració sigués al igual, sinó posposar aquest element, tot marcant que hi havia d'haver una correlació entre les dues coses. I crec que en això hi podem més o menys estar d'acord. En funció de la política salarial que fem, doncs es pot revaloritzar d'una manera o d'una altra l'import dels lloguers. I el què, la voluntat del text era marcar que aquest a posteriori s'acabaria de fixar en funció de la decisió sobre els salaris. Doncs aquest element. I no marcar ja una igualtat d'entre l'increment del salari mínim i l'increment o la revalorització d'aquest lloguer. Ja l'hi admito. Potser no hem estat suficientment destres amb el redactat d'aquest article, concretament.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Font desitja fer la seva segona. Endavant.

El Sr. Jordi Font:

Jo tornaré al meu tema. Atès que el conveni col·lectiu que vostès han propiciat a nivell del SASS s'ha fet al voltat de finals d'octubre. I tinc entès que els salaris del SASS estaven bloquejats des de fa un cert nombre d'anys, per molts casos, almenys. Voldria saber si aquest conveni col·lectiu servirà per rectificar el què hi havia fins ara i ja que han instat la manera de procedir, que és la correcta a través d'un conveni col·lectiu, n'hi haurà un altre al mes de gener quan sapiguem totes aquestes dades de la inflació i dels augments salarials o aquest del mes d'octubre ja cobrirà per a tot el què és l'exercici vinent?

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Font.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies senyora síndica.

Crec que ara entrar en els detalls del conveni col·lectiu del SASS aquí, encara que soc jo el responsable d'haver-ho posat sobre la taula, però era exemplificant i no amb la voluntat d'entrar. Segurament ens n'anem fora de temàtica. No en recordo la clàusula petita perquè tot i que n'he fet una lectura i una anàlisi, no ho recordo. El que sí que li haig de dir és que la voluntat d'aquest conveni col·lectiu no era d'arribar a un acord per un any, sinó de marcar, doncs, unes normes que s'hi sentís a gust tothom, d'evolució dels plans de carrera

professional, fins i tot, de com s'havia de regir l'activitat professional dels professionals del SAAS en el context de la seva activitat. Jo crec que era un element molt necessari, que s'ha arribat, després d'unes negociacions molt complicades de diferents parts, a un acord molt positiu. I volia emmarcar-ho en aquest sentit, doncs, que els convenis col·lectius és una eina que hem d'utilitzar cada cop més, que des del Govern farem els esforços per promoure-ho de manera adequada. Que els actors socials, ja sigui la patronal com els sindicats, doncs, també han d'aprofitar perquè trobar acords sectorials és la millor manera de fer que, per exemple, els increments salarials puguin arribar a aquest punt de compromís entre les necessitats dels treballadors d'aquell sector que de vegades, doncs, tenen uns rangs de salaris concrets, amb la resiliència que té aquella activitat econòmica i la seva capacitat de redistribuir la riquesa que genera cap als seus treballadors.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Jover.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Bona tarda.

(Són les 18.00h)

Llistat de preguntes al Govern amb resposta oral disponibles per a la sessió del dia 10 de novembre del 2022

1. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Roger Padreny Carmona, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 9 de novembre del 2022, relativa al **“Pla de dimensionament i obsolescència 2022-2035” de la planta de valorització del Centre de Tractament de Residus d’Andorra, SA**, amb declaració d’urgència, (Reg. Núm. 887).
2. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 25 d’octubre del 2022, relativa a **les polítiques públiques en la lluita contra el càncer**, (Reg. Núm. 829).
3. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 26 d’octubre del 2022, relativa a **les declaracions fetes pel Portaveu del Govern en relació a unes manifestacions de les associacions de salut mental**, (Reg. Núm. 836).
4. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 31 d’octubre del 2022, relativa a **la situació econòmica, els salaris, els preus dels lloguers i el poder adquisitiu**, (Reg. Núm. 851).

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d’Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021